

H R V A T S K I S A B O R
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/22-01/24
URBROJ: 6521-31-22-01
Zagreb, 15. veljače 2022.

D.E.U. br. 21/028

ODBOR ZA GOSPODARSTVO
Predsjednik Žarko Tušek

ODBOR ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
PRIRODE
Predsjednica Sandra Benčić

ODBOR ZA POLJOPRIVREDU
Predsjednica Marijana Petir

Poštovani predsjednici odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za gospodarstvo, Odboru za zaštitu okoliša i prirode i Odboru za poljoprivredu stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2021. godinu:

Stajalište Republike Hrvatske o
Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 u
pogledu područja primjene, pojednostavnjenja pravila o usklađenosti, utvrđivanja ciljeva
država članica za 2030. i obvezivanja na zajedničko postizanje klimatske neutralnosti do
2035. u sektoru korištenja zemljišta, šumarstva i poljoprivrede i Uredbe (EU) 2018/1999 u
pogledu poboljšanja praćenja, izvješćivanja, praćenja napretka i preispitivanja
COM (2021) 554

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/23, URBROJ: 50301-21/22-22-2 na sjednici održanoj 1. veljače 2022.

Predmetni Prijedlog uredbe Europska komisija objavila je 14. srpnja 2021., u sklopu inicijative „Revizija Uredbe o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva“, iz Programa rada Europske komisije za 2021. godinu, te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 18. ožujka 2022. godine.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2021) 554
- COM (2021) 554
Na znanje: INFODOK služba

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 u pogledu područja primjene, pojednostavnjenja pravila o usklađenosti, utvrđivanja ciljeva država članica za 2030. i obvezivanja na zajedničko postizanje klimatske neutralnosti do 2035. u sektoru korištenja zemljišta, šumarstva i poljoprivrede i Uredbe (EU) 2018/1999 u pogledu poboljšanja praćenja, izvješćivanja, praćenja napretka i preispitivanja

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulations (EU) 2018/841 as regards the scope, simplifying the compliance rules, setting out the targets of the Member States for 2030 and committing to the collective achievement of climate neutrality by 2035 in the land use, forestry and agriculture sector, and (EU) 2018/1999 as regards improvement in monitoring, reporting, tracking of progress and review

Brojčana oznaka dokumenta:
COM/2021/554 final

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Ustrojstvena jedinica: Uprava za klimatske aktivnosti

Nadležna služba u MVEP:

Sektor za COREPER I

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina Vijeća EU za okoliš

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 u pogledu područja primjene, pojednostavnjenja pravila o usklađenosti, utvrđivanja ciljeva država članica za 2030. i obvezivanja na zajedničko postizanje klimatske neutralnosti do 2035. u sektoru korištenja zemljišta, šumarstva i poljoprivrede i Uredbe (EU) 2018/1999 u pogledu poboljšanja praćenja, izvješćivanja, praćenja napretka i preispitivanja (dalje: Prijedlog izmjene Uredbe o LULUCF-u) postavlja opći cilj EU-a za neto uklanjanje stakleničkih plinova u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (LULUCF) na 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ do 2030. godine; pojačava obvezu država članica da podnose integrirane planove ublažavanja klimatskih promjena za sektor zemljišta i poboljšava zahtjeve praćenja pomoću digitalnih tehnologija; usklađuje ciljeve sa srodnim političkim inicijativama u području bioraznolikosti i bioenergije; utvrđuje cilj EU-a u pogledu klimatske neutralnosti za 2035. godinu u sektoru zemljišta. Sektor zemljišta u ovom kontekstu objedinjuje sektore LULUCF-a i poljoprivredni sektor.

Prijedlog izmjene Uredbe o LULUCF-u uvodi samo manje izmjene u regulatorni okvir LULUCF-a za prvo obvezujuće razdoblje, tj. od 2021. do 2025. Nasuprot tome, značajne promjene odnose se na drugo obvezujuće razdoblje od 2026. do 2030. Kako bi se pojednostavila provedba, pravila obračuna zasnovana na Kyotskom protokolu (dalje: KP) više se neće primjenjivati nakon 2025. godine te se definiraju mehanizmi fleksibilnosti između sektora LULUCF-a i sektora obuhvaćenog Uredbom o podjeli napora (ESR), u skladu s europskim propisom o klimi. Naime, drugo obvezujuće razdoblje KP-a završava zaključno s 2020. godinom (2013.-2020.), a pravila obračuna definira Odluka br. 529/2013/EU o pravilima za obračun emisija i uklanjanja stakleničkih plinova koji nastaju iz djelatnosti povezanih s korištenjem zemljišta, prenamjenom zemljišta i šumarstvom te informacijama o mjerama povezanim s tim djelatnostima. U razdoblju do 2025., ostvarene vrijednosti uklanjanja/emisija prilikom obračuna uspoređuju se s propisanim referentnim vrijednostima, npr. za aktivnost „Gospodarenje šumama“ količina uklonjenog CO₂ stavlja se u odnos s referentnom razinom gospodarenja šumama (FMRL), dok se za razdoblje 2021.-2025. za kategoriju „šume kojima se gospodari“ vrijednosti uklanjanja/emisija uspoređuju s referentnom razinom za šume (FRL).

Opći cilj EU-a o neto uklanjanju stakleničkih plinova od 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ raspodijelit će se među državama članicama kroz godišnje nacionalne ciljeve za razdoblje od 2026. do 2030. godine. Godišnji ciljevi temelje se na emisijama i uklanjanjima iz Izvješća o inventaru (NIR). Uvodi se novi sustav usklađivanja i prilagodbi mehanizma fleksibilnosti za korištenje zemljišta zbog mogućeg rizika u odstupanju pri izvršavanju preuzetih obveza od

strane DČ. Od 2031. nadalje, područje primjene Uredbe (EU) 2018/841 će se stoga proširiti tako da se uključe emisije metana (CH₄) i didušikovog oksida (N₂O) iz poljoprivrednog sektora, čime se prvi put pokriva cijeli okvir sektora zemljišta jednim instrumentom klimatske politike.

Prijedlog izmjene Uredbe o LULUCF-u prilagođava i izvještavanje o emisijama i uklanjanjima na način da ga približava postojećem sustavu uspostavljenom za izvještavanje po Okvirnoj konvenciji UN-a o promjeni klime (Konvencija UNFCCC). Navedenim pravilima za obračunavanje obuhvaćene su kategorije šumskog i poljoprivrednog zemljišta u kojima nema promjene korištenja, kao i ono koje je prenamijenjeno u i/ili iz ovih kategorija zemljišta, a izvještava se o uklanjanju/emisijama plinova: CO₂, CH₄ i N₂O. Prijedlogom Uredbe o LULUCF-u značajno se mijenjaju pravila obračunavanja za šumsko zemljište; ne primjenjuje se referentna razina za šume (*Forest Reference Level*) za period 2026.-2030. i mijenjaju se načini primjene kompenzacije u okviru mehanizma fleksibilnosti. Nije moguće prenošenje količina zbirnih obračunatih uklanjanja u razdoblje poslije 2026. iz prvog obvezujućeg razdoblja.

Prijedlog izmjene Uredbe o LULUCF-u uključuje:

Članak 2. Područje primjene

Ažuriraju se područje primjene i definicije „obračunskih kategorija zemljišta“ za dva razdoblja 2021.-2025., te 2026.-2030.

Članak 4. Obveze i ciljevi

Novim člankom se obuhvaćaju tri razdoblja: obveze za 2021.-2025., ciljevi država članica za 2026.-2030. te obveze o klimatskoj neutralnosti do 2035.

Članak 9. Obračun za drvene proizvode

Prijedlog će otvoriti put ka proizvodnji i primjeni novih proizvoda (građevinski materijali, vlakna/polimeri i dr.).

Članak 12. Opće fleksibilnosti

Države članice više neće moći prenijeti višak na kraju razdoblja 2021.-2025. Izmjena osigurava raspodjelu udjela uklanjanja viškova DČ na kraju razdoblja 2021. – 2025. te uspostavljen mehanizam fleksibilnosti u drugom razdoblju od 2026. do 2030.

Članak 13. Fleksibilnost za „šume kojima se gospodari“

Područje primjene ovog članka 13. bit će ograničeno na obračunsko razdoblje od 2021. do 2025. godine, pri čemu će ukupna raspoloživa fleksibilnost iznositi dio viška fleksibilnosti koji države članice nisu iskoristile u razdoblju od 2021. do 2025. godine.

Članak 13.a Dodatne fleksibilnosti

Slično članku 13., primjena ovog članka bit će ograničena na obračun u odnosu na prvo razdoblje, 2021.-2025., a glavni motiv je izbjegavanje bilo kakve nejasnoće u tumačenju opsega posebne fleksibilnosti dodijeljene Finskoj.

Članak 13.b Mehanizam fleksibilnosti korištenja zemljišta za razdoblje od 2026. do 2030. godine

Budući da izmjene fleksibilnosti ciljeva zasnovanih na izvješćivanju čine trenutne članke 10. (Prirodne nepogode) i 13. (Fleksibilnost za „šume kojima se gospodari“) suvišnima od 2025., za razdoblje od 2026. do 2030. uveden je novi mehanizam fleksibilnosti koji će pomoći DČ uslijed nepredviđenih okolnosti u sektoru, osobito prirodnih katastrofa. Tijekom razdoblja 2026.-2030., mehanizam fleksibilnosti može se koristiti za pokrivanje punog opsega između cilja i izvješćivanja u DČ, ne samo za „šumsko zemljište kojim se gospodari“.

Članak 13.c Upravljanje ciljevima

S prelaskom na nacionalne godišnje ciljeve za neto uklanjanja u razdoblju od 2026. do 2030., bit će uvedena načela koja postoje u okviru usklađenosti prema Uredbi (EU) 2018/842, poput kazne za nepoštivanje obveza.

Prijedlog izmjene Uredbe o LULUCF-u uključuje izmjenu Uredbe (EU) 2018/1999 kako slijedi:

Razlog izmjene Uredbe (EU) 2018/1999 jest što uključuje pravila za praćenje i izvješćivanje o emisijama i uklanjanju stakleničkih plinova te za praćenje napretka DČ u postizanju ciljeva prema Prijedlogu izmjene Uredbe o LULUCF-u. Izmjena članka 4. Uredbe (EU) 2018/1999 u nacionalnim energetske i klimatskim planovima utječe na nacionalne ciljeve postavljene za razdoblje od 2026. do 2030. te obvezu o klimatskoj neutralnosti u 2035. Izmjena članka 38. omogućuje provođenje sveobuhvatnog pregleda nacionalnih podataka o inventaru emisija i uklanjanja 2025. godine kako bi se mogli postaviti nacionalni godišnji ciljevi država članica za razdoblje od 2026. do 2030. Osim toga, izmjenom i dopunom Priloga V., dijela 3, uvedene su mjere koje povećavaju točnost praćenja i izvješćivanja o emisijama i uklanjanju stakleničkih plinova u sektoru LULUCF-a.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Cilj je europskog zelenog plana učiniti europsko gospodarstvo i društvo klimatski neutralnim do 2050. godine. Kao prijelaznu fazu prema klimatskoj neutralnosti, EU je povećao svoje klimatske ambicije za 2030. godinu, obvezujući se na smanjenje emisija za najmanje 55% do 2030. godine. Ova dva cilja su postala pravno obvezujuća europskim propisom o klimi.

Zbog povećanja cilja smanjenja emisija s 40 % na najmanje 55 % do 2030. godine, EK je 14. srpnja 2021. godine predstavila paket izmjena klimatsko-energetskog zakonodavstva tzv. „Spremni za 55%“ (eng. *Fit for 55*) koji se sastoji od 13 zakonodavnih prijedloga i inicijativa kako bi se navedeni cilj postigao.

U okviru zakonodavnog paketa „Spremni za 55%“ predstavljena je i izmjena Uredbe (EU) 2018/841 o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (*Land use, land use change and forestry*, LULUCF, dalje: Uredba o LULUCF-u). Ona obuhvaća emisije i uklanjanja ugljikovog dioksida (CO₂) pomoću ponora te emisije stakleničkih plinova metana (CH₄) i didušikovog oksida (N₂O) nastale korištenjem zemljišta u razdoblju od 2021. do 2030. godine. Prijedlogom izmjene Uredbe o LULUCF-u doprinosi se povećanju ponora, a time i osiguranju ispunjenja novih klimatskih ciljeva.

Status dokumenta:

Dokumente je 14. srpnja 2021. službeno objavila Europska komisija (dalje: EK). Rasprava o ovom prijedlogu vodi se na Radnoj skupini Vijeća za okoliš, (WPE), od rujna 2021. godine. O Prijedlogu izmjene Uredbe o LULUCF-u, u sklopu paketa „Spremni za 55 %“, SI PRES je na sastanku Vijeća EU-a za okoliš (ENVI) 20. prosinca 2021. izvijestio o napretku.

Stajalište RH:

Republika Hrvatska (dalje: RH) pozdravlja prijedlog zakonodavnog okvira kojim se uređuje sektor LULUCF-a, koji ima značajnu ulogu uklanjanja CO₂ iz atmosfere. S obzirom da je ovaj sektor raznoliko uređen u pojedinim DČ, smatramo kako Prijedlog izmjene Uredbe o LULUCF-u mora u većoj mjeri voditi računa o specifičnostima pojedinih DČ, što je bio slučaj u Uredbi (EU) 2018/841.

Pri postavljanju cilja zbirne neutralnosti u 2035. godini, za sektor korištenja zemljišta nužno je prepoznati da je kod nekih DČ, poput RH, AFOLU (*Agriculture, Forestry, and Other Land Use*) sektor negativan već dugo vremena. U obzir treba uzeti da je RH istovremeno neto uvoznica hrane. Nametanje dodatnog povećanja ponora u sektoru LULUCF-a uz istovremeno smanjivanje emisija iz poljoprivrede dovest će do još većeg disbalansa između proizvedene hrane i potreba stanovništva.

Nakon provedene analize utjecaja Prijedloga izmjene Uredbe o LULUCF-u, RH ne podržava definiranje godišnjih obveza obvezujućeg razdoblja 2026.-2030. na temelju putanja prosječnih vrijednosti emisija i uklanjanja ukupnog sektora za godine 2021., 2022. i 2023. i vrijednosti iz Priloga II.a.

RH smatra kako trenutni trend emisija i uklanjanja te njihove projekcije definirane za razdoblje od 2021. do 2025. godine, nisu adekvatno vrednovane pri određivanju zadanih ciljeva od 2026. do 2030. godine. Prijedlog EK-a je, u cilju postizanja transparentnosti i jednostavnosti izračuna ciljeva LULUCF-a svake DČ, zanemario startne pozicije i činjenicu koliko koja DČ trenutno doprinosi ponorima u sektoru LULUCF-a te u kojoj mjeri ponori sektora LULUCF-a svake DČ "pokrivaju" njene emisije. DČ, koje su poput RH, svojim politikama čuvale okolišni integritet i biološku raznolikost očuvanjem velikih površina šuma i njihovim održivim upravljanjem, a što je razvidno iz udjela kopnene površine RH obuhvaćene zaštićenim područjima i mrežom Natura 2000, nisu uzete u obzir prilikom određivanja fleksibilnosti u tekstu Prijedloga izmjene Uredbe o LULUCF-u.

Nastavno na definirani cilj u 2030. godini, sadržan u Prilogu II.a, predložena vrijednost uklanjanja za RH od -5,5 MtCO₂eq u 2030. godini predstavlja velik izazov s obzirom da prosječno uklanjanje CO₂ u Hrvatskoj po glavi stanovnika, po površini i po BDP-u, već značajno nadilazi prosjeke EU-a.

RH predstavlja 1,4% ukupne površine EU-a s 0,92% ukupnog stanovništva i s udjelom od 0,38% ukupnog GDP-a EU-a. Pritom je sektor LULUCF-a RH ostvario 1,8% ukupnog uklanjanja sektora LULUCF-a EU-a za razdoblje 2016.-2018.

Prijedlogom izmjena Uredbe o LULUCF-u predviđen je udio ponora sektora LULUCF-a RH u sektoru LULUCF-a EU-a u iznosu od 1,35 t CO₂ eq/stanovnik, što je dvostruko više od prosjeka EU-a koji iznosi 0,69 t CO₂ eq/stanovnika.

S obzirom na to da su uklanjanja od -5,5 MtCO₂eq bila ostvarena u sektoru LULUCF-a u 2019. godini prema Inventaru emisija i uklanjanja (NIR 2021.), kako bi RH ispunila predložene obveze intenzitet gospodarenja šumama potrebno je zadržati najmanje na sadašnjoj razini.

RH smatra kako Prijedlog izmjena Uredbe o LULUCF-u ne uzima u obzir dosadašnje napore država i trend emisija u poljoprivrednom sektoru kao ni ekonomsko-socijalni potencijal država članica da smanjuju emisije u poljoprivrednom sektoru. RH je imala smanjenje emisija u sektoru poljoprivrede u vrijednosti od 61,98% u 2019. godini u odnosu na 1990. godinu¹.

RH smatra kako u obzir treba uzeti činjenicu da je u razdoblju 2010.-2018. ostvarila znatno smanjenje emisija iz stočarstva². Uzrok tome je smanjenje velikog broja mliječnih krava.

U odgovoru na izazov vezan uz zahtjev za smanjenje emisija iz poljoprivrede, treba također uzeti u obzir ciljeve definirane u Nacionalnoj razvojnoj strategiji, Programu rada Vlade RH za razdoblje 2020.-2024. kao i očekivani učinak provedbe Strategije poljoprivrede. RH svojim strateškim dokumentima nedvojbeno izražava potrebu za povećanjem poljoprivredne proizvodnje, uključujući i stočarsku, kako bi se osigurala samodostatna proizvodnja hrane za potrebe stanovništva. Istovremeno će se poduzimati mjere dekarbonizacije, pri čemu je potrebno uzeti u obzir kako poljoprivreda ima ograničeni kapacitet smanjivanja emisija stakleničkih plinova. To je posebno važno za pojedine osjetljive sektore i ukupni stočni fond što predstavlja ključnu osnovu za ukupni razvoj poljoprivrede i značajno doprinosi generacijskoj obnovi i pozitivnim demografskim kretanjima u ruralnim područjima. Također se ne smije izgubiti iz vida primarna uloga poljoprivredne politike, a to je proizvodnja dostatnih količina visokokvalitetne hrane i očuvanje ruralnog prostora, pri čemu se uzimaju u obzir i klimatsko-okolišni ciljevi.

Opis problematike:

EU je postavila cilj zbirne neutralnosti u 2035. godini za sektore zemljišta (LULUCF i poljoprivreda). Prema Prijedlogu izmjena Uredbe o LULUCF-u obračun emisija/uklanjanja za DČ se temelji na definiranom cilju u 2030. godini, sadržanom u Prilogu II.a, a koji je određen raspodjelom zajedničkog europskog doprinosa sektora LULUCF-a po DČ. Predložena vrijednost uklanjanja u 2030. godini za RH predstavlja velik izazov (-5,5 MtCO₂eq). Prema Inventaru emisija i uklanjanja (NIR 2021.), uklanjanja od -5,5 MtCO₂eq već su bila ostvarena u sektoru LULUCF-a u 2019. godini.

¹ National Inventory Submissions 2021: <https://unfccc.int/ghg-inventories-annex-i-parties/2021>. Submission date 14 April 2021.

² Izvješće Europskog revizorskog suda 16/2021 pod nazivom „Zajednička poljoprivredna politika i klima: polovica financijskih sredstava EU-a predviđenih za klimu troši se u okviru ZPP-a, ali se emisije iz poljoprivrede ne smanjuju“. Uz HR, smanjenje su ostvarile samo Grčka i Litva.

Međutim, u kontekstu svih trenutnih izazova i pritisaka s kojima su šume u RH suočene, poput požara, suša, štetnih organizama, klimatskih promjena, invazivnih biljnih i životinjskih vrsta te izmjene stanišnih uvjeta, nije moguće sa sigurnošću potvrditi da će se predložena vrijednost u 2030. godini i ostvariti. Kao primjer pritiska koji nije moguće predvidjeti navodimo sušenje sastojina jasena uzrokovano patogenom gljivom *Hymenoscyphus fraxineus* (*Chalara fraxinea*), koje se u Posavini snažno intenziviralo tijekom 2020. godine. Prema procjeni iz ožujka 2021. godine, trenutno je sušenjem i propadanjem zahvaćeno i potencijalno ugroženo više od 30.000 ha sastojina poljskog jasena s ukupno 12 milijuna m³ drvene mase. Iako je sredstvima iz fondova ESI planirana obnova jasenovih šuma na svim površinama zahvaćenim sušenjem, nije izvjesno da će ona biti uspješna i na kojoj površini će se u konačnici s uspjehom realizirati. Također, postoji realna bojazan da će se sušenje uzrokovano ovom patogenom gljivom proširiti i na ostale sastojine jasena u RH.

Što se tiče definiranja godišnjih obveza obvezujućeg razdoblja 2026.-2030., na temelju putanja prosječnih vrijednosti emisija i uklanjanja ukupnog sektora za godine 2021., 2022. i 2023. i vrijednosti iz Priloga II.a, navedene godine uključuju razdoblje prema kojem se gospodarenje šumama planira u skladu s referentnom razinom za šume (FRL) za „šume kojima se gospodari“. RH u razdoblju od 1991. - 1995. godine nije provodila redovne aktivnosti gospodarenja šumama na područjima nedostupnim zbog okupacije teritorija. Po okončanju rata dijelovi područja su postepeno uključivani u redovne aktivnosti gospodarenja, a dijelom područja se zbog miniranosti zemljišta ne može gospodariti ni danas. U nekoliko sljedećih godina do dovršetka procesa razminiranja RH neće biti u mogućnosti provoditi redovne aktivnosti gospodarenja jednim dijelom svojih šuma na područjima zagađenima minama .

Temeljem navedenog obrazloženja, RH je člankom 8., stavkom 4. postojeće Uredbe o LULUCF-u imala mogućnost da u FRL-u za 2021.-2025. uz kriterije navedene u odjeljku A Priloga IV. može uzeti u obzir i okupaciju državnog područja te ratne i poslijeratne okolnosti koje su imale utjecaja na gospodarenje šumama tijekom referentnog razdoblja.

Tu mogućnost RH je realizirala predloživši FRL za razdoblje 2021. – 2025., što je prihvaćeno Delegiranim aktom. Prijedlogom izmjene Uredbe o LULUCF-u ova specifičnost RH nije prepoznata u drugom obvezujućem razdoblju 2026.-2030.

RH teži postići optimalnu dobnu strukturu šuma, a što nije moguće u tako kratkom razdoblju (do 2023.). Tradiciju prirodi bliskog gospodarenja šumama potrebno je nastaviti u drugom obvezujućem razdoblju 2026.–2030., ali i kasnije. Predložena obvezujuća vrijednost iz Priloga II.a (-5,5 MtCO₂eq) uvjetuje da se intenzitet gospodarenja šumama zadrži na sadašnjoj razini,

čime se usporava proces uspostave optimalne dobne strukture šuma. S druge strane, izvjesno je i iz perspektive ublažavanja i adaptacije klimatskim promjenama te očuvanja bioraznolikosti, a nastavno na nove globalne politike i europski zeleni plan, kako je nužno prilagoditi dosadašnji način gospodarenja šumama novonastaloj situaciji, kako zbog samih šumskih staništa i vrsta koje u njima obitavaju, tako i zbog građana RH, a imajući u vidu promijenjene klimatske uvjete koji uzrokuju češće i intenzivnije prirodne nepogode poput jakih oborina, oluja, suša, toplinskih valova i požara, a koje posljedično dovode do bujica, odrona tla, vjetroloma, ledoloma, zagađenja izvorišta pitke vode i slično. Stoga je potrebno evaluirati mogućnost uvođenja novih praksi gospodarenja u šumama RH.

U kategorijama sektora „zemljište pod usjevima kojim se gospodari“, „travnjaci kojima se gospodari“ i „močvarno zemljište kojim se gospodari“ ne očekuju se značajna odstupanja od dosadašnjeg trenda emisija i uklanjanja u budućnosti. Kategorija „drvnih proizvoda“ predstavlja drugi najveći nacionalni ponor ugljika, ključna je kategorija inventara emisija stakleničkih plinova i ovisna o domaćoj proizvodnji, preradi, izvozu i uvozu neobrađenog oblog drva. RH prepoznaje pozitivnu inicijativu u vezi s budućim aktivnostima temeljenim na gospodarenju ugljikom i certificiranjem uklanjanja. U slučaju drvnih proizvoda time se uvodi put prema novim proizvodima (građevinski materijali, vlakna/polimeri i dr.).

Prijedlog izmjene Uredbe o LULUCF-u uvodi fleksibilnost za sve kategorije sektora što RH prepoznaje kao pozitivnu inicijativu. Trenutne projekcije trenda emisija i uklanjanja definirane za razdoblje 2021. - 2025., nisu vrednovane za postizanje ciljeva od 2026. do 2030.

RH ima visoku rasprostranjenost površine šume (oko 43% teritorija prema definiciji Kyotskog protokola), no imajući u vidu novousvojene strateške ciljeve EU-a za šumarstvo i bioraznolikost, potrebno je izraditi detaljnu analizu mogućnosti/potencijala za pošumljavanje/sadnju stabala u RH.

Novousvojeni strateški cilj EU-a u okviru Strategije EU-a za bioraznolikost do 2030. i nove Strategije EU-a za šume do 2030. je sadnja 3 milijarde stabala do 2030. godine, što se u RH namjerava ostvariti dijelom na šumskom zemljištu, a većim dijelom na urbanom i periurbanom zemljištu.

Dodatno, na nedavno održanom sastanku na vrhu u sklopu UNCCC COP 26, RH se obvezala zasaditi 1 milijun dodatnih stabala godišnje do 2030. godine kako bi neutralizirala učinak turista na emisije CO₂.

U tom smislu valja naglasiti da vrlo vjerojatno veliki dio ukupne raspoložive površine za pošumljavanje na teritoriju RH predstavljaju ugroženi i rijetki stanišni tipovi čija prenamjena

nije dopuštena sukladno zakonodavstvu EU-a, a do čega bi aktivnostima pošumljavanja bez sumnje došlo.

Dio raspoloživog šumskog zemljišta za pošumljavanje je u zakupu privatnika za pašarenje, što kratkoročno nije moguće izmijeniti, a širenje šume sukcesijom na poljoprivredno zemljište tek treba precizno utvrditi te odlučiti o dugoročnoj prenamjeni, što ovisi o korisnicima zemljišta. RH provodi projekt LIFE CROLIS (*Land use information system*) kojim se uz pomoću geoinformacijskih tehnologija uspostavlja jedinstvena nacionalna baza podataka o pokrovu i korištenju zemljišta (LU i LC), a isti projekt je naveden kao primjer u Procjeni učinka (*Impact Assessment*) EK.

U cilju postizanja optimalnih koraka, u tijeku su istraživački projekti o aktivnostima koje mogu doprinijeti povećanju ponora u čitavom sektoru LULUCF-a, a u obzir se uzimaju pitanja biološke raznolikosti, uvođenje praksi gospodarenja koje su pogodnije za okoliš i doprinose povećanju uklanjanja, kao i mogućnosti povećanja uklanjanja u ugljikovom spremniku drvnih proizvoda.

Za konačnu ocjenu utjecaja Prijedloga izmjene Uredbe o LULUCF-u na nacionalnoj razini RH bi trebala provesti dodatne analize, bar za ključne kategorije sektora LULUCF-a RH, što su: „šumsko zemljište kojim se gospodari“, „drvni proizvodi“, „travnjaci kojima se gospodari“, „pošumljeno zemljište“ i „iskrčeno zemljište“. Osnovni podaci za konačnu ocjenu uključuju podatke o značajnim promjenama u ključnim kategorijama i ugljikovim spremnicima, osobito onima koji su povezani s ostvarenim i planiranim gospodarenjem šumama od 2020. do 2030. godine. Temeljem sadašnjih razmatranja ocjenjuje se da predložena fleksibilnost iz Priloga VII. nije dovoljna za ispunjenje obveza smanjenja emisija u razdoblju 2026.-2030.

Postojeća Uredba o LULUCF-u omogućava prijenos količine obračunatih uklanjanja koji se ostvaruju u sektoru LULUCF-a između država kako bi pojedinačno ostvarile neutralnu ili pozitivnu bilancu. Iz postojećih planova, te kako je predviđeno Prijedlogom izmjene Uredbe o LULUCF-u, proizlazi da RH neće imati prijenos jedinica drugim DČ.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

RH ne podržava definiranje godišnjih obveza obvezujućeg razdoblja 2026.-2030. na temelju putanja prosječnih vrijednosti emisija i uklanjanja ukupnog sektora za godine 2021., 2022. i 2023. i vrijednosti iz Priloga II.a. Predložena vrijednost uklanjanja za RH od -5,5 MtCO₂eq u

2030. godini predstavlja velik izazov s obzirom da prosječno uklanjanje CO₂ u Hrvatskoj po glavi stanovnika, po površini i po BDP-u, već značajno nadilazi prosjeke EU-a.

Otvorena pitanja za RH detaljnije su pojašnjena u rubrici „Stajalište RH“.

Stajališta DČ, EK i Predsjedništva EU:

SE ističe i zabrinutost što se traži veliki iskorak u kratkom vremenskom periodu za sektor gdje se promjene ne vide brzo što se odnosi i na praćenje promjena iz godine u godinu. Smatra i da podaci koje koristimo nisu uvijek pouzdani što vidimo na primjeru 2020. i 2021. gdje imamo velike razlike. **PL** smatra izazovom promjenu metodologije svakih pet godina. **AT** traži jasnu definiciju za upotrebu drvnih proizvoda i pojašnjenje za period tranzicije i skladištenje dodatnih kredita, u kojem je to odnosu s člankom 13.b koji je povezan s prirodnim nepogodama. **LV, PT, ES i IT** traže objašnjenje vezano uz mehanizme fleksibilnosti posebice članak 13.b (4) te smatraju da treba osigurati dobro prijelazno razdoblje s jednog sustava na drugi. **DE** ističe i da je teško procijeniti kada koristiti mehanizam te da možda treba uvrstiti grafikon koji to objašnjava te smatra da treba procijeniti utjecaj usluga ekosustava. **ES, PT, IT i AT** traže pojašnjenje što će se dogoditi ako DČ ne ispune cilj te hoće li se kazne po članku 13.(c) odnositi na period 2026.–2030. i da li se kazne odnose na godišnju neusklađenost ili neusklađenost na kraju razdoblja. **BE** smatra važnom poveznicu na strategiju EU-a za bioraznolikost no smatra upitnim izvještavanje o tome posebice vezano uz restauracijske ciljeve te se pita koja je dodana vrijednost, kako napraviti poveznice i osigurati da nema ponavljanja. **PT i IT** pitaju zašto je potrebno izvještavanje do razine detalja tier 3 za izvještavanje do 2026., i taj pristup im je neprikladan. **LV** vezano uz emisije koje nisu CO₂ i smanjenje emisija iz poljoprivrede ističe da je teško postići neutralnost i traži pojednostavljenje. Predlaže da se ne postavljaju ciljevi iza 2030. i da se napravi nova procjena učinka zajedno s DČ. **DK** želi vidjeti kako se poljoprivreda uklapa u Uredbu o LULUCF-u te znati više o sistemu certificiranja.

Članci 1., 2. (uključujući i Prilog I. dio B), 4. (1), 6., 7., 8., 9., 10., 4. (2) i (3) i Prilog II.a, 4. (4), 16. (a) i 17.

AT zanima zašto EK tretiraju isto DČ koje imaju ponore kao i one koje imaju emisije s obzirom na to da europski propis o klimi ističe da se smanjenja emisija trebaju postati prioritet. **LT** zanima je li uzeta u obzir starosna struktura šuma prilikom postavljanja ciljeva za 2030. i je li napravljena procjena učinka na način da su se uzele u obzir emisije iz poljoprivrede i utjecaj na DČ. **ES** se interesira zašto ciljevi nisu postavljeni sukladno referentnom scenariju za 2030. **SE** nije sigurna je li prilikom postavljanja ciljeva uzet u obzir kapacitet DČ, smatra metodologiju

prejednostavnom i da nisu svi potrebni parametri uzeti u obzir. **SE, ES, LV, HU, PL, IT, EE, LT, RO i CZ** nisu sigurne jesu li dobro postavljeni ciljevi na razini DČ, a **SE i ES** je li odgovarajuća kategorija povezana uz korištenje zemljišta. **ES** dodaje i da se ne mogu isto tretirati DČ koje su smještene u različitim regijama. **SE, PT, IT, EE, ES i SK** smatraju da su neke DČ dobile manje ambiciozan cilj od drugih, odnosno propituju je li dobro podijeljen napor između DČ. **SE i ES** smatraju da članice koje su već postigle neutralnost ne bi trebale kompenzirati za one koje nisu. **ES, RO i CZ** propituju postavljanje godišnjih ciljeva što potvrđuju i **SE i IT** ističući da se ne može pratiti razlika u ponorima na godišnjoj razini s obzirom na nepredvidivost sektora. **AT i PL** također ističu da je varijabilnost u sektoru velika. **SK** ističe neuravnoteženu dobnu strukturu šume i smatra to značajnim utjecajem, a i **BG** vezano uz to izražava zabrinutost. **PL i BG** traže veće uvažavanje nacionalnih okolnosti. **IT** smatra da je kriterij dobro postavljen no jednako tako mora postojati dosta fleksibilnosti. **PL** po pojašnjenjima EK vidi da je uzet u obzir potencijal ublaženja, no smatra da je bolje bio uzet u obzir u trenutno važećoj verziji Uredbe o LULUCF-u, kao i da pojednostavljenje može, ali i ne mora rezultirati boljim rezultatom. Dodatno **PL** ističe da je već vidljiv utjecaj klimatskih promjena, **CZ** da će imati problem s ostvarivanjem ciljeva i u prvom razdoblju zbog problema s nametnicima, a **ES** ističe i da bi trebalo bolje uvažiti njihov utjecaj. **SE, LV, ES, PT, DK, EE, RO i FR** traže pojašnjenje tehničkog ispravka. **PL** smatra da bi se trebalo više raditi na sinergiji među strategijama s obzirom na to da se govori i o zaštiti starih šuma i biogospodarstvu baziranom na drvnim proizvodima. **SE** smatra dobrim poticaje vezane uz kružno biogospodarstvo, a **PL** ističe da će poticaji biti ključni za sektor poljoprivrede. **DE** smatra da bi dugoživuće drvene proizvode trebalo uzeti u obzir kao i potencijal biogospodarstva. Korištenje šumske biomase bi se trebalo povezati sa zaštitom bioraznolikosti i klime. **CZ i IT** traže više fleksibilnosti, a **PT** pojašnjenje fleksibilnosti te smatra da bi članak 10. koji se odnosi na prirodne nepogode trebao ostati na snazi i nakon 2026. **MT, HU, CZ, PT, RO i SK** također propituju cilj klimatske neutralnosti, s time da **SK** smatra da bi se njime trebalo pozabaviti nakon 2024. **PT i IT** smatraju da je postavljanje ciljeva nakon 2030. izvan područja primjene Prijedloga izmjene Uredbe o LULUCF-u. **SE** izražava zabrinutost da će sektor poljoprivrede manje doprinijeti putem ovakvog sustava. **EK** ističe da nisu postavljeni obvezujući ciljevi nakon 2030., nego je postavljen smjer na razini EU-a za 2035. te ukoliko ne održimo isti nećemo doći do klimatske neutralnosti do 2050. koju nije moguće postići u svakoj DČ. Vezano uz varijacije ističe da postoje DČ koje su smanjile ponore u 2021. u odnosu na 2020., kao i one koje su ih povećale. Tehnički ispravak funkcionira u oba smjera, a broj se dodaje na vrijednost koju je izvijestila DČ.

Fleksibilnosti – članci 11., 12., 13., 13. (a) i (b)

Dio I. - usklađenost i fleksibilnosti u razdoblju 2021.–2025.

SE smatra da se treba fokusirati na emisije i ne smatra da je dobro da LULUCF pokriva manjak koji je nastao od Uredbe ESR. **FI** ističe važnost posebno im dodijeljene fleksibilnosti sukladno prethodnom razdoblju te propituje ukidanje akumuliranja u članku 12. (stavak 4.). **FI, CZ** i **AT** zanima je li obaveza izvještavanja iz članka 12. stavka 5. nova ili će se koristiti postojeći formati. **CZ** želi dobiti jasnu sliku kako će se provjeravati usklađenost pogotovo s obzirom na to da pretpostavlja da neće ispuniti cilj za 2025. **SE** podržava jačanje praćenja i izvještavanja, pogotovo sa svrhom da se spriječi dvostruko računanje.

EK vezano uz to kako se fleksibilnosti mogu uspoređivati (ESR i LULUCF) smatra da su usporedivije u drugom razdoblju provođenja gdje se predlaže gledati na godišnjoj razini. Smatra da se s proširenim fleksibilnostima vezano uz korištenje zemljišta može imati jedan mehanizam koji će biti jednostavnije razumjeti i koji je primjenjiviji na upravljanje šumama. Uzgoj ugljika (*carbon farming*) bi trebao biti povezan s kreditima od novog uklanjanja ugljika.

FR traži da se pojasni što točno od fleksibilnosti može koristiti pojedina DČ. **PL, DK, RO, BG, LV** i **NL** propituju ukidanje akumuliranja (prijenosa) viška iz prvog razdoblja u drugo razdoblje, a **RO** dodatno traži da se osigura lagan prijelaz među razdobljima. **PL** zanima bi li se mogli i krediti iz Uredbe ESR prenijeti u drugo razdoblje. **NL** ističe važnost zadržavanja fleksibilnosti u prvom razdoblju i smatra da treba više fleksibilnosti dati putem ESR-a. **FR**, vezano uz članak 12. stavak 6., smatra da bi trebalo istaknuti da ublažavanje mora imati veze sa sektorom koji koristi zemljište. **DE** smatra da bi se socioekonomske okolnosti trebale uzeti u obzir prilikom određivanja fleksibilnosti, podržava postizanje ciljeva i doprinos održivom šumarstvu, uključujući korištenje biomase.

Dio II. - usklađenost i fleksibilnosti u razdoblju 2026.-2030.

DK ističe da podupire povećanje ambicije, a **IE** ističe nacionalne aktivnosti, odnosno izradu novog klimatskog plana do 2050. i plan za reviziju zakonodavstva, kako bi bilo u skladu s europskim zelenim planom s obzirom na to da je potrebno reducirati emisije sektora koji koriste zemljište. **AT** pozdravlja predložene fleksibilnosti, no dodaje da postoji bojazan da bi više DČ moglo biti pogođeno ekstremnim vremenskim uvjetima istovremeno. **LT** i **SE** ističu važnost mehanizma fleksibilnosti. **PT** smatra da će fleksibilnosti u drugom razdoblju djelomično

funkcionirati no još uvijek ih zabrinjava dostupnost mehanizama u slučaju ekstremnih vremenskih nepogoda, primjerice velikih požara. **PL** i **ES** smatraju da su ciljevi postavljeni previsoko, a **ES** ponovo ističe da ne smatra dobrim kriterij udjela upravljanog područja te upozorava da ciljevi nisu u skladu s Europskim propisom o klimi. **IT** smatra da sustav nije dovoljno poticajan za DČ s većim ponorima, a **ES** dodaje i da neće samo vremenske nepogode utjecati na smanjenje ponora nego i da klimatske promjene negativno utječu i bez ekstremnijih događaja. **PT** i **LT** brine postizanje ciljeva na godišnjoj razini te kako će se provjeravati usklađenost, a **ES** i **LT** smatraju da bi se usklađenost trebala provjeravati na kraju pete godine. **EK** ističe da poveznicu između sustava trgovanja emisijama (ETS) i LULUCF-a želi raditi dok još ne postoji certificiranje uklanjanja ugljika te dodaje da ne postoji još lista proizvoda za skladištenje ugljika. Kako se ponori i emisije povezuju objašnjeno je uz ciljeve. Ako DČ želi nadoknaditi višak emisija, opisano je kao u članku 13.b no ograničeno je što se može nadoknaditi.

Sporna/otvorena pitanja za DČ, EK i Predsjedništvo EU:

DČ su uglavnom dale podršku cilju na razini EU-a, no ne i ciljevima na razini DČ, kao i postavljanju godišnjih ciljeva i kazni. DČ traže dodatna pojašnjenja tehničkog ispravka te podržavaju da postoje fleksibilnosti, no propituju način na koji se primjenjuju. Većina DČ je protiv brisanja akumuliranja vezanog uz razdoblja te protiv dodatnog administrativnog opterećenja povezanog s višom razinom i novim metodama praćenja, pogotovo s obzirom da ne vide jasan doprinos istog ciljevima Prijedloga izmjene Uredbe o LULUCF-u. Dio DČ smatra da ne treba postavljati ciljeve nakon 2030.g.

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ, EK i Predsjedništva EU:

RH se također ne slaže s predloženom raspodjelom ciljeva na razini država članica, načinom kako je definirana fleksibilnost, kao niti s postavljanjem dodatnih administrativnih opterećenja povezanih s višom razinom i novim metodama praćenja.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja („Narodne novine“ 127/2019);

Uredba o praćenju emisija stakleničkih plinova, politike i mjera za njihovo smanjenje u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ 5/2017);

propisi koji reguliraju područje poljoprivrede i šumarstva.

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

Preliminarna procjena pokazuje da provedba Prijedloga izmjene Uredbe o LULUCF-u donosi troškove nadopune sustava proračuna uklanjanja i emisija, uključivo uspostavu informacijskog sustava i njegovo održavanje. Potrebno je pratiti zalihe ugljika u svim kategorijama koje pokriva Prijedlog izmjene Uredbe o LULUCF-u uz primjenu georeferenciranih podataka. Sustav uključuje različite sektore, koji vode evidencije o načinima korištenja zemljišta, o aktivnostima u okolišu, poljoprivredi, šumarstvu, prostornom uređenju, geodetskim poslovima i dr.

RH treba kontinuirano i užurbano raditi na uspostavi sustava koji može udovoljiti novim i sve opsežnijim zahtjevima izvješćivanja. Neke od aktivnosti koje se aktivno provode u tom cilju su:

- a) podizanje kvalitete informacija i podataka u sektoru,
- b) jačanje kapaciteta RH za izradu projekcija i izračuna emisija i uklanjanja,
- c) projekt LIFE: CROLIS (informacijski sustav zemljišta, prepoznat u I.A kao primjer dobre prakse),
- d) uspostava viših razina proračuna emisija/uklanjanja za sektor LULUCF-a i poljoprivredu; razvoj nacionalnih modela.

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 14.7.2021
COM(2021) 554 final/2

2021/0201 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 u pogledu područja primjene, pojednostavnjenja pravila o usklađenosti, utvrđivanja ciljeva država članica za 2030. i obvezivanja na zajedničko postizanje klimatske neutralnosti do 2035. u sektoru korištenja zemljišta, šumarstva i poljoprivrede i Uredbe (EU) 2018/1999 u pogledu poboljšanja praćenja, izvješćivanja, praćenja napretka i preispitivanja

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2021) 554 final} - {SWD(2021) 551 final} - {SWD(2021) 609 final} -
{SWD(2021) 610 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Komunikacijom o europskom zelenom planu¹ pokrenuta je nova strategija rasta EU-a kojom se EU nastoji pretvoriti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom. Njome se ponovno potvrđuje ambicija Komisije da poveća svoje klimatske ciljeve kako bi Europa postala prvi klimatski neutralan kontinent do 2050. Nadalje, nastoji se zaštititi zdravlje i dobrobit građana od rizika i učinaka povezanih s okolišem. Nužnost i vrijednost europskog zelenog plana samo su se povećale s obzirom na vrlo teške posljedice pandemije bolesti COVID-19 na zdravlje i gospodarsku dobrobit građana Unije.

Borba protiv klimatskih promjena problem je koji je potrebno hitno riješiti. U skladu sa znanstvenim nalazima u posebnom izvješću Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) potrebno je postići globalnu nultu neto stopu emisija CO₂ oko 2050., a neutralnost za sve ostale stakleničke plinove kasnije tijekom stoljeća. EU mora zbog tog hitnog problema pojačati svoje djelovanje i pokazati globalno vodstvo tako što će do 2050. postati klimatski neutralan. Taj je cilj utvrđen u Komunikaciji „**Čist planet za sve**” – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo².

Na temelju sveobuhvatne procjene učinka u Komunikaciji Komisije od 17. rujna 2020. pod nazivom „**Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030.**”³ predlažu se povećanje ambicija EU-a i sveobuhvatan plan za povećanje obvezujućeg cilja Europske unije za 2030. da na odgovoran način smanji neto emisije za najmanje 55 %. Povećanjem ambicija za 2030. sada se pruža sigurnost oblikovateljima politika i ulagačima kako se odluke donesene u narednim godinama ne bi ograničile na razine emisija koje nisu u skladu s ciljem EU-a da do 2050. postane klimatski neutralan. Cilj za 2030. u skladu je s ciljem Pariškog sporazuma da se porast globalne temperature zadrži na razini znatno manjoj od 2 °C i da ga se nastoji zadržati na 1,5 °C.

U komunikaciji se predlažu prelazak na stroži doprinos sektora LULUCF-a i, kao daljnji korak, kombiniranje emisija stakleničkih plinova koji nisu CO₂ iz poljoprivrede s onima iz sektora korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva, čime bi se stvorio novouređeni sektor zemljišta (što bi obuhvaćalo emisije i uklanjanja iz poljoprivrede, šumarstva i drugog korištenja zemljišta). Time se mogu promicati sinergije u mjerama ublažavanja na temelju zemljišta i omogućiti integriranije oblikovanje te provedba politike na nacionalnoj razini i razini EU-a. Analiza na kojoj se temelji komunikacija pokazuje da bi zemljišni sektor imao potencijal postati klimatski neutralan do oko 2035. na troškovno učinkovit način, što bi dovelo do toga da uklanjanje CO₂ bude veće od emisija stakleničkih plinova.

Europsko vijeće poduprlo je novi obvezujući cilj EU-a za 2030. na sastanku u prosincu 2020⁴. Pozvalo je i Komisiju da „procijeni kako svi gospodarski sektori mogu na najbolji način pridonijeti cilju za 2030. i da podnese potrebne prijedloge popraćene dubinskim ispitivanjem gospodarskih i socijalnih učinaka te učinaka na okoliš na razini država članica, tako da uzme u obzir nacionalne energetske i klimatske planove te preispita postojeće fleksibilnosti”.

¹ COM(2019) 640 final.

² COM(2018) 773 final.

³ COM(2020) 690 final.

⁴ Zaključci Europskog vijeća od 10. i 11. prosinca 2020., EUCO 22/20 CO EUR 17 CONCL 8.

U tu svrhu, u **europskom zakonu o klimi** cilj klimatske neutralnosti EU-a postaje pravno obvezujuć i povećavaju se ambicije za 2030. postavljanjem cilja o smanjenju neto emisija za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990.

Kako bi Komisija postupala u skladu s europskim zakonom o klimi i ostvarila tu povećanu razinu ambicije za 2030., preispitala je postojeće zakonodavstvo o klimi i energiji za koje se očekuje da će se njime smanjiti emisije stakleničkih plinova za 40 % do 2030. i za 60 % do 2050.

Taj zakonodavni paket za ostvarivanje cilja od 55 % (*Fit for 55*), kako je najavljeno u Komisijinu planu za postizanje klimatskog cilja, najsveobuhvatnija je temeljna sastavnica nastojanja da se provede novi ambiciozni klimatski cilj za 2030., a svi gospodarski sektori i politike morat će dati svoj doprinos.

Početni regulatorni okvir za sektor korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (LULUCF), kako je utvrđeno Uredbom (EU) 2018/841, donesen je 2018. i obuhvaća emisije i uklanjanja CO₂ te emisije stakleničkih plinova CH₄ i N₂O od gospodarenja zemljištem, šumama i biomasom u razdoblju od 2021. do 2030. Njime se pridonosi prethodnom cilju smanjenja emisija Unije od najmanje 40 % do 2030. u odnosu na 1990. tako što se osigurava da zbroj ukupnih emisija ne premašuje zbroj ukupnih uklanjanja koji se ostvario u sektoru nakon primjene pravila za obračun i fleksibilne mogućnosti u sektoru „raspodjele tereta” (ili ESR-a) utvrđene Uredbom (EU) 2018/842.

Prijedlogom izmjene Uredbe (EU) 2018/841 u sklopu paketa za ostvarivanje cilja od 55 % nastoji se ojačati doprinos sektora LULUCF-a većoj općoj klimatskoj ambiciji za 2030. U tu svrhu, prijedlogom se: utvrđuje opći cilj Unije za uklanjanje neto stakleničkih plinova u sektoru LULUCF-a na 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ do 2030., ojačava obveza država članica da podnesu integrirane planove za ublažavanje za zemljišni sektor i poboljšava zahtjeve praćenja digitalnim tehnologijama, usklađuju ciljevi s povezanim političkim inicijativama u području bioraznolikosti i bioenergije, utvrđuje cilj klimatske neutralnosti Unije za 2035. u zemljišnom sektoru (čime se kombinira sektor LULUCF-a i poljoprivredni sektor bez CO₂), i obvezuje Komisiju da do 2025. podnese prijedloge za nacionalne doprinose cilju za 2035.

Predloženom izmjenom uvode se samo manje, nematerijalne promjene u regulatorni okvir LULUCF-a za prvo razdoblje usklađenosti, tj. od 2021. do 2025. S druge strane, do značajnih promjena dolazi s početkom drugog razdoblja usklađenosti, od 2026. do 2030. Kako bi se pojednostavnila provedba i usklađenost, pravila za obračun zemljišta inspirirana Kyotom više se neće primjenjivati nakon 2025., a fleksibilna mogućnost između LULUCF-a i sektora „raspodjele tereta” prilagodit će se u skladu s europskim zakonom o klimi. Opći cilj Unije za neto uklanjanja stakleničkih plinova od 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ raspodijelit će se među državama članicama kao godišnji nacionalni ciljevi za razdoblje od 2026. do 2030., a temeljit će se na emisijama i uklanjanjima prijavljenima u inventarima stakleničkih plinova i područjima zemljišta kojima se gospodari. Uvest će se novi sustav upravljanja usklađenošću s ciljevima i prilagodit će se mehanizam fleksibilne mogućnosti korištenja zemljišta kojim se rješava rizik neusklađenosti država članica. Od 2031. nadalje područje primjene uredbe proširit će se i na emisije koje nisu CO₂ iz poljoprivrednog sektora, čime će se po prvi put pokriti cijeli okvir zemljišnog sektora jednim instrumentom klimatske politike.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Klimatski i energetske paket za ostvarivanje cilja od 55 % sveobuhvatan je korak u reformi zakonodavstva Unije kako bi ga se uskladilo s većim klimatskim ambicijama EU-a. Sve inicijative u paketu međusobno su usko povezane.

Ovim zakonodavnim prijedlogom nadopunjuju se prijedlozi iz paketa i održava se dosljednost s:

- (a) revizijom Direktive 2003/87/EZ o sustavu EU-a za trgovanje emisijama (ETS)⁵;
- (b) Uredbom (EU) 2018/842 o raspodjeli tereta⁶;
- (c) izmjenom Direktive (EU) 2018/2001 o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora⁷ kako bi se provela ambicija novog klimatskog cilja za 2030.

Postoje i snažne veze s drugim inicijativama Komisije o zaštiti i poboljšanju uklanjanja ugljika na temelju prirodnih postupaka, poboljšanju otpornosti šuma EU-a na klimatske promjene, obnavljanju degradiranog zemljišta i ekosustava, ponovnoj uspostavi močvarnog područja tresetišta i promicanju biogospodarstva, uključujući upotrebu trajnih drvnih proizvoda, uz potpuno poštovanje ekoloških načela kojima se potiče bioraznolikost:

- a) strategija EU-a za bioraznolikost do 2030.⁸;
- b) strategija „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav⁹;
- c) [strategija EU-a za šume¹⁰];
- d) [ciljevi EU-a za obnovu prirode]¹¹;
- e) strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama¹²;
- f) strategija EU-a za smanjenje emisija metana¹³;
- g) [strategija EU-a za tlo¹⁴];
- h) održivo biogospodarstvo za Europu¹⁵;
- i) akcijski plan za kružno gospodarstvo za čišću i konkurentniju Europu¹⁶;
- j) akcijski plan za postizanje nulte stope onečišćenja¹⁷;
- k) dugoročna vizija EU-a za ruralna područja¹⁸.

⁵ Direktiva 2003/87/EZ od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

⁶ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.).

⁷ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

⁸ COM(2020) 380 final.

⁹ COM/2020/381 final.

¹⁰ [...]

¹¹ [...]

¹² COM/2021/82 final.

¹³ COM/2020/663 final.

¹⁴ [...]

¹⁵ COM/2018/673 final

¹⁶ COM/2020/98 final.

¹⁷ COM/2021/400 final.

¹⁸ COM/2021/[345] final.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlozi iz paketa za ostvarivanje cilja od 55 % trebali bi biti dosljedni sa svim mjerama i politikama EU-a te bi trebali služiti kao pomoć EU-u da ostvari povećani cilj za 2030. te uspješnu i pravednu tranziciju prema cilju klimatske neutralnosti do 2050., kako je Komisija navela u Komunikaciji o europskom zelenom planu. Kao takva, ova je inicijativa povezana s mnogim drugim područjima politike, uključujući vanjske politike Unije.

Komisija poboljšava svoje smjernice za bolju regulativu i pomoćne alate da sve inicijative EU-a budu u skladu sa zelenom prisegom i „ne nanese štetu”.

Instrument tehničke potpore služi kao potpora državama članicama u osmišljavanju i provedbi reformi. Potpora se pruža na zahtjev i obuhvaća širok raspon područja politike, uključujući planove za oporavak i otpornost, zelenu tranziciju i pitanja povezana s LULUCF-om.

Sektor LULUCF-a povezan je sa svim ekosustavima i gospodarskim aktivnostima koje se oslanjaju na zemljište i usluge koje proizlaze iz njega. Stoga Uredba LULUCF predstavlja sinergije s drugim politikama EU-a koje obuhvaćaju aktivnosti povezane sa zemljištem, uglavnom zajedničkom poljoprivrednom politikom¹⁹, politikama zaštite okoliša i energetsom politikom, osobito u odnosu na energiju iz obnovljivih izvora.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova ovog prijedloga članak 192. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). U skladu s člankom 191. i člankom 192. stavkom 1. UFEU-a Europska unija pridonosi, među ostalim, ostvarenju sljedećih ciljeva: očuvanju, zaštiti i poboljšanju kvalitete okoliša, promicanju mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih, odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borbi protiv klimatskih promjena.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Klimatske promjene prekogranični su problem koji se ne može riješiti mjerama samo na nacionalnoj ili lokalnoj razini. Djelovanje u području klime mora se koordinirati na europskoj razini i, ako je to moguće, na globalnoj razini. Djelovanje EU-a opravdano je na temelju načela supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. Europska unija od 1992. radi na razvoju zajedničkih rješenja i poticanju globalnih mjera za suzbijanje klimatskih promjena. Konkretnije, djelovanjem na razini EU-a omogućit će se troškovno učinkovito ostvarivanje ciljeva smanjenja emisija do 2030. i dugoročno, a ujedno osigurati pravednost i ekološki integritet. Člancima od 191. do 193. UFEU-a potvrđuju se i određuju nadležnosti EU-a u području klimatskih promjena.

Povećanje cilja za smanjenje emisije stakleničkih plinova u EU-u do 2030. utjecat će na većinu, ako ne i na sve, sektore u okviru gospodarstva EU-a. Za povećanje tog cilja mogu nadalje biti potrebni odgovori politike u mnogim područjima, uključujući područja izvan politike klime, šumarstva i korištenja zemljišta. Djelovanja država članica u okviru Uredbe o LULUCF-u čvrsto su povezana s drugim politikama, posebice s poljoprivredom, bioraznolikošću i zaštitom staništa, prilagodbom te energetsom politikom zbog aspekata energije iz obnovljivih izvora. Međuovisnosti različitih uključenih politika imaju međunacionalni utjecaj, ciljevi smanjenja emisija i uklanjanja određuju se po državi članici, a načela na temelju kojih će države članice izvješćivati o svojim postignućima i mjeriti

¹⁹ COM/2018/392 final.

napredak u postizanju pojedinačnih ciljeva EU-a u cjelini utvrđena su Uredbom (EU) 2018/1999²⁰. Djelovanje na razini EU-a neophodno je i koordinirane politike EU-a imaju mnogo veće šanse dovesti do istinske transformacije prema klimatski neutralnom gospodarstvu do 2050.

- **Proporcionalnost**

Ovaj je prijedlog u skladu s načelom proporcionalnosti jer ne prelazi ono što je potrebno za postizanje EU-ova cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova za razdoblje od 2021. do 2030. na troškovno učinkovit način, ujedno osiguravajući pravednost i ekološki integritet.

Europskim zakonom o klimi utvrđuje se obvezujući klimatski cilj Unije za 2030. za domaće smanjenje neto emisija stakleničkih plinova do 2030. za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990. Ovim prijedlogom obuhvaća se velik dio tih emisija stakleničkih plinova i revidira se Uredba o LULUCF-u kako bi se postigao taj cilj.

- **Odabir instrumenta**

Ciljevi ovog prijedloga najbolje se mogu postići izmjenom postojeće Uredbe o LULUCF-u, uvođenjem promjena u uspostavljeni zakonodavni okvir kako bi se postigla veća klimatska ambicija Unije i osiguravanjem izravne i jedinstvene primjene odredbi u cijeloj Uniji u isto vrijeme.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Uredba o LULUCF-u stupila je na snagu 2018., ali se primjenjuje od početka 2021., pa su do sada učinjeni samo prvi koraci u pripremi za njezinu provedbu, a tim su se aktivnostima istaknuli određeni problemi u provedbi. Osobito, analizom integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova (NECP-ovi)²¹ koje su podnijele države članice krajem 2019. pokazalo se da se sa sektorom LULUCF-a ne postupa kao s integriranom komponentom klimatskih strategija država članica. Procesom uspostave referentnih razina za šume za svaku državu članicu otkriveni su problemi koji stoje iza provedbe tog složenog pravila za obračun, a aktivnostima izgradnje kapaciteta za potporu velikom broju država članica u pripremanju za provedbu Uredbe o LULUCF-u došli su do izražaja problemi koji stoje iza nedostataka u nacionalnim sustavima praćenja i izvješćivanja.

- **Savjetovanja s dionicima**

Početna procjena učinka objavljena je radi povratnih informacija 29. listopada 2020. u trajanju od četiri tjedna i primljeno je ukupno 93 odgovora. Nadalje, kako bi Komisija prikupila dokaze i osigurala veću transparentnost, organizirala je javno savjetovanje za svaki prijedlog od 13. studenoga 2020. do 5. veljače 2021. U savjetovanju o reviziji Uredbe o LULUCF-u sudjelovalo je 235 ispitanika. To ukazuje na sklonost ambicioznijim ciljevima uklanjanja za sektor LULUCF-a, opciju koju je odabralo 45 % ispitanika (uglavnom

²⁰ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

²¹ COM/2020/564 final, <https://europa.eu/!xc64CH>

akademska zajednica, građani EU-a i nevladine organizacije). Na drugom mjestu nalazili su se integrirani ciljevi za zemljišni sektor koje je odabralo 35 % ispitanika, i to uglavnom iz privatnog sektora. Jačanje fleksibilne mogućnosti uz ESR bila je najpoželjnija opcija među 20 % ispitanika, uglavnom javnim tijelima. Detaljan sažetak povratnih informacija o početnoj procjeni učinka i rezultata javnog savjetovanja navedeni su u Prilogu 2. procjeni učinka uz ovaj prijedlog.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Kvantitativna procjena gospodarskih i društvenih učinaka te učinaka na okoliš temelji se na integriranom gospodarskom modeliranju korištenja zemljišta IIASA-e s modelima GLOBIOM i G4M. U okviru scenarija politike (MIX) uzimaju se u obzir mogući zahtjevi za biomasu iz drugih sektora i slijede se pretpostavke scenarija 1.5TECH dugoročne strategije EU-a^{22,23}. Scenarijem MIX predviđa se da će neto ponor LULUCF-a do 2030. biti na sličnim razinama kao u razdoblju od 2016. do 2018. Učinak posebnih mjera za smanjenje emisija ili povećanih uklanjanja modeliran je krivuljama graničnih troškova smanjenja emisija. Ta je analiza pokazala da se znatna povećanja ponora u tlu mogu postići uz relativno niske troškove (5–10 EUR/tona CO₂). Pokazala je i da su za troškovno učinkovita smanjenja emisija potrebna djelovanja u okviru svih načina korištenja zemljišta, kao što su poboljšano gospodarenje šumama, pošumljavanje, izbjegnuto krčenje šuma za šumsko zemljište, ostavljanje zemljišta na ugaru na organskim tlima i poboljšane strategije upravljanja zemljištem pod usjevima na poljoprivrednom zemljištu.

Informacije o doprinosu sektora LULUCF-a zelenom planu dobivene su ugovorom o uslugama koji je sklopio konzorcij vanjskih stručnjaka, a koji se među ostalim zadacima usredotočio na probleme, ciljeve i opcije revizije Uredbe o LULUCF-u i analizu izvješća koja su dostavile države članice prema Odluci o LULUCF-u (529/2013).

Dodatne informacije prikupljene su brojnim vanjskim studijama, kao što su studija usklađenosti LULUCF-a, izgradnja kapaciteta za inventar stakleničkih plinova, pilot-studija o sekvestraciji ugljika itd.

- **Procjena učinka**

Procjene učinka različitih inicijativa temelje se na scenarijima integriranog modeliranja koji odražavaju interakciju različitih instrumenata politike o gospodarskim subjektima kako bi se osigurala komplementarnost, usklađenost i djelotvornost u postizanju klimatskih ambicija za 2030. i 2050.

Procjenom učinka koja je priložena ovom prijedlogu nadopunjuje se analiza provedena u procjeni učinka iz 2020. kojom se podupire Plan za postizanje klimatskog cilja do 2030. Time je nastala analitička osnova za utvrđivanje cilja smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990., cilja klimatske neutralnosti u zemljišnom sektoru za 2035. i cilja klimatske neutralnosti na razini Unije do 2050.

Nadalje, procjena učinka koja je priložena ovom prijedlogu pripremljena je i razvijena u skladu s važećim smjernicama za bolju regulativu i preporukama Odbora za nadzor regulative, koji je 19. travnja 2021. izdao pozitivno mišljenje sa zadržkama. Preporučena poboljšanja koje je predložio Odbor razmotrena su u konačnoj verziji.

²² [COM\(2018\) 773 final](#): Čist planet za sve – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo.

²³ [Dubinska analiza uz Komunikaciju Komisije COM\(2018\) 773](#).

Problemi i ciljevi

Procjenom učinka utvrdila su se tri glavna problema, s odgovarajućim pokretačima i ciljevima.

Prvi je problem to što se uklanjanja ugljika u zemljišnom sektoru posljednjih godina smanjuju: zbog povećanih stopa sječe povezanih s potražnjom drva i starenjem šuma, kontinuiranim emisijama iz organskog tla, prirodnim katastrofama te nedostatkom politika i financijskih poticaja. Stoga je prvi cilj ovog prijedloga zaustaviti i preokrenuti taj trend, u skladu s ambicijom da se do 2035. postigne klimatski neutralni zemljišni sektor.

Drugi je problem nedovoljna integracija zemljišnog sektora u klimatske politike jer poljoprivredni sektor i sektori LULUCF-a nemaju integrirani cilj, obuhvaćeni su dvama različitim zakonodavstvima i povezani su pravilima o fleksibilnim mogućnostima koja predstavljaju određena ograničenja. Odgovarajući cilj jest osigurati pravedan, fleksibilan i integriran okvir klimatske politike za poticanje učinkovitog oblikovanja i provedbe politike te poboljšati troškovno učinkovite i sinergijske mjere ublažavanja u zemljišnom sektoru. To je od posebne važnosti s obzirom na veliki potencijal za povećanje sinergija između mjera za ublažavanje klimatskih promjena i mjera zaštite okoliša povezanih s upravljanjem zemljištem, kako u područjima poljoprivrede i šumarstva, tako i u prirodnim i poluprirodnim područjima. Obnova ekosustava bogatih ugljikom, kao i održiva upotreba tla i šuma pridonijet će rješavanju klimatske krize i krize bioraznolikosti.

Treći je problem što pravila za obračun, praćenje i izvješćivanje kako su utvrđena u aktualnoj Uredbi o LULUCF-u predstavljaju probleme u provedbi: osobito, proces utvrđivanja referentnih razina za šume pokazao se opterećujućim i još uvijek postoje mnogi nedostaci u točnosti procjena LULUCF-a. Taj problem odgovara cilju pojednostavnjenja pravila za obračun i iskorištavanja prilika koje su nastale postojećim tehnologijama za praćenje zemljišta i skupovima podataka za bolje praćenje klimatskih učinaka sektora LULUCF-a.

Opcije politike

Nakon te analize i elemenata navedenih u Komunikaciji o povećanju klimatskih ambicija Europe za 2030. u procjeni učinka opisane su tri opcije.

Prvom opcijom razmatraju se alternativni načini za oblikovanje nacionalnih ciljeva za LULUCF, pod pretpostavkom da ne postoji kanal fleksibilnih mogućnosti između sektora LULUCF-a i sektora ESR-a. Jedan od predloženih načina za to uključuje pojednostavnjenje referentne vrijednosti za obračun za šumsko zemljište kojim se gospodari primjenom povijesnog prosjeka umjesto referentne razine za šume. Drugi način uključuje uspostavljanje jedinstvenog cilja uklanjanja na temelju svih emisija i uklanjanja prijavljenih u inventaru te njegova raspodjela među državama članicama prema nedavnim emisijama i uklanjanjima te prema površini zemljišta kojim se gospodari; cilj EU-a uspostavljen je u skladu s putanjom prema klimatski neutralnom zemljišnom sektoru do 2035.

Drugom opcijom isto se uspostavlja jedinstveni cilj uklanjanja na temelju prijavljenih emisija i uklanjanja, ali predlaže se niži cilj EU-a za 2030. koji odgovara nedavnim rezultatima sektora LULUCF-a (tj. prosjek 2016.–2018.); dodavanjem mogućnosti za stvaranje jedinica emisija u okviru LULUCF-a za usklađenost s ciljevima ESR-a, ovom opcijom stvaraju se poticaji za premašivanje ciljeva za LULUCF i potencijalno dostizanje razine uklanjanja u skladu s putanjom prema klimatski neutralnom zemljišnom sektoru do 2035.

Treća opcija kombinacija je emisija iz poljoprivrednog sektora te emisija i uklanjanja iz sektora LULUCF-a u jednom stupu „zemljišnog sektora”, a ima tri elementa: proces planiranja kako bi se osigurala klimatska neutralnost na temelju zemljišta do 2035., nacionalni obvezujući ciljevi za zemljišni sektor do 2030. i nacionalni obvezujući ciljevi za zemljišni sektor do 2035.

Najpoželjnija opcija sastoji se od kombinacije pojednostavnjenih i ambicioznijih nacionalnih ciljeva za LULUCF do 2030. (kao u opciji 1.2 ili opciji 2., ovisno o ciljevima prema ESR-u) radi klimatske neutralnosti na temelju zemljišta do 2035. za cijeli EU. Najpoželjnija opcija uključuje i proces planiranja za ublažavanje na temelju zemljišta, nacionalne zemljišne ciljeve za 2035. koji će se utvrditi u kasnijoj fazi te proširene zahtjeve praćenja i izvješćivanja.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

U skladu sa zalaganjem Komisije za bolju regulativu Prijedlog je pripreman transparentno i u stalnoj suradnji s dionicima.

- **Temeljna prava**

Prijedlogom se poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima²⁴. Njime se posebno pridonosi cilju visoke razine zaštite okoliša u skladu s načelom održivog razvoja iz članka 37. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Utjecaj na proračun za države članice povezan je s mogućnošću trgovanja viškovima pri premašivanju ciljeva te s potrebom visokokvalitetnog praćenja i izvješćivanja u sektoru LULUCF-a, uključujući npr. ponovnu upotrebu programa EU-a (npr. Copernicus) i izvora podataka koji se već primjenjuju za druge politike.

Ovim se prijedlogom 2025. predviđa sveobuhvatno preispitivanje nacionalnih podataka o inventaru koje su države članice dostavile u skladu s člankom 26. stavkom 4. Uredbe (EU) 2018/1999 („Uredba o upravljanju”). Preispitivanjem će se Komisiji omogućiti da odredi godišnje ciljeve za LULUCF država članica za razdoblje od 2026. do 2030. na temelju prosjeka emisija stakleničkih plinova svake države članice tijekom 2021., 2022. i 2023. Preispitivanjem će se ažurirati i put raspodjele emisija za 2030. za ESR i revidirati godišnje dodjele sredstava za razdoblje od 2026. do 2030. Nadalje, 2027. će se održati sveobuhvatno preispitivanje u svrhu usklađenosti predviđeno Uredbom o upravljanju. Za takve će zadatke biti potrebna potpora vanjskog izvođača po procijenjenoj cijeni od 2 milijuna EUR za svako preispitivanje (2025., 2027.).

Bit će potrebno i sekundarno zakonodavstvo kojim se utvrđuju detaljna pravila povezana s LULUCF-om u registru Unije te praćenje i izvješćivanje o emisijama i provjeravanje izvješća o usklađenosti. Za provedbu će biti potrebni složeni informatički razvoji u registru Unije radi rješavanja novih vrsta emisijskih jedinica povezanih s fleksibilnom mogućnošću LULUCF-a i ESR-a i novi operatori (države članice).

Nadalje, nakon promjene mehanizma izvješćivanja i usklađenosti 2026. za provedbu će biti potrebno unaprijeđeno i poboljšano praćenje preko Europske agencije za okoliš i povezanih podatkovnih usluga u okviru programa Copernicus.

²⁴ SL C 326, 26.10.2012., str. 391.

Utjecaji na proračun EU-a prikazani su u priloženom zakonodavnom financijskom izvještaju. Odluke o razvoju i nabavi u području informatičke tehnologije podlijegeat će prethodnom odobrenju Odbora Europske komisije za informacijsku tehnologiju i kibersigurnost.

5. DRUGIELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Transparentno i redovito izvješćivanje o obvezama država članica zajedno s opsežnim provjerama usklađenosti temeljni su elementi kojima se osigurava napredak u ostvarivanju obveza EU-a za dugoročno smanjenje emisija. Inicijativa se oslanja na proces koji se temelji na integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima te pouzdanom okviru transparentnosti za emisije stakleničkih plinova i druge informacije o klimi iz Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime. Komisija će, među ostalim, informacije koje su dostavile države članice u skladu s Uredbom o upravljanju upotrijebiti kao osnovu za redovitu procjenu napretka. To uključuje informacije o emisijama stakleničkih plinova, politikama i mjerama, predviđanjima i prilagodbi. Komisija će se tim informacijama služiti i za preglede aktivnosti u području okoliša i praćenje programâ djelovanja za okoliš. Informacije dobivene od država članica mogu se dopuniti sustavnim praćenjem stanja atmosfere terenskim ispitivanjem, ali i daljinskim istraživanjem kao što je ono koje omogućuje sustav Copernicus.

Uvođenjem cilja EU-a za smanjenje neto emisija na temelju podataka navedenih u inventarima stakleničkih plinova poboljšana kvaliteta praćenja i izvješćivanja o emisijama i uklanjanjima u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva postaje sve važnija. Usklađenost s drugim politikama EU-a koje se isto tako oslanjaju na praćenje zemljišta, kao što su zajednička poljoprivredna politika, politike bioraznolikosti i Direktiva o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, isto je od velikog značaja te dovodi do važnih administrativnih i troškovnih sinergija. Zahvaljujući napretku u tehnologijama praćenja zemljišta, postoje brojne mogućnosti pravodobnog i povoljnog praćenja prenamjene zemljišta (npr. pristupima koji se temelje na daljinskom istraživanju, među ostalim sa satelitâ Copernicus Sentinel ili komercijalno dostupnih usluga). Takvim pravodobnim digitalnim geopodacima koji pokrivaju čitavi EU ne samo da će se olakšati izvješćivanje o stakleničkim plinovima, nego će se i usmjeriti mjere ublažavanja na područja s najvećim potencijalom za smanjenje emisija te će se općenito omogućiti djelovanje za zaštitu okoliša, bioraznolikost, zaštita prirode i planiranje korištenja zemljišta. Unaprijeđenje pristupa praćenju u Uredbi o LULUCF-u, čime se uvode jednaki uvjeti za sve države članice s obzirom na primjenu usporedivih i standardiziranih pristupa u skladu s raspoloživim alatima i tehnologijama, stoga je od velike važnosti i time će se osigurati donošenje najboljih praksi za praćenje.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

Najvažnije promjene u pravnom okviru LULUCF-a koje pridonose postizanju veće klimatske ambicije Unije odnose se na sljedeće članke:

Članak 2. Područje primjene

Početno područje primjene kojim se utvrđuju „obračunske kategorije zemljišta” primjenjuje se samo za razdoblje od 2021. do 2025. u izmijenjenoj uredbi. Močvarna zemljišta kojima se gospodari obuhvaćena su okvirom izmjene za razdoblje od 2021. do 2025. samo za države članice koje su do 31. prosinca 2020. obavijestile o namjeri da ih uključe (odabrale su samo dvije države članice).

Područje primjene za razdoblje od 2026. do 2030. temelji se izravno na prijavljenim emisijama i uklanjanjima za inventar stakleničkih plinova u skladu s Uredbom (EU)

2018/1999 i odražava točno kategorije izvješćivanja navedene u zajedničkom obrascu za izvješćivanje prema smjernicama UNFCCC-a za izvješćivanje (npr. tresetišta i vađenje treseta uključeni su u kategoriju izvješćivanja za močvarno zemljište).

Područje primjene kombiniranog korištenja zemljišta i poljoprivrednog sektora bez CO₂ od 2031. nadalje dodano je u posljednji stavak te isto tako odražava kategorije izvješćivanja navedene u zajedničkom obrascu za izvješćivanje.

Članak 4. Obveze i ciljevi

U izvornom članku 4. pojam „obveze” primijenjen je za izražavanje obveze bez određenog brojčanog cilja. Novi članak 4. „Obveze i ciljevi” revidirat će se kako bi odražavao tri razdoblja:

Obveze za razdoblje od 2021. do 2025.

Prema postojećim pravilima države članice obvezuju se osigurati da emisije stakleničkih plinova ne prelaze uklanjanja, što se izračunava kao zbroj ukupnih emisija i ukupnih uklanjanja u obračunske kategorijama kako je definirano u području primjene (članak 2. stavak 1.); „pravilo o neutralnoj ili pozitivnoj bilanci”. Te obveze bit će ograničene samo na prvo razdoblje primjene izmijenjene uredbe, tj. od 2021. do 2025.

Ciljevi država članica za razdoblje od 2026. do 2030.

Za razdoblje od 2026. do 2030. cilj Unije bit će postavljen tako da do 2030. postigne neto uklanjanja od 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ na temelju inventara stakleničkih plinova iz 2016., 2017. i 2018. Cilj Unije neto uklanjanja od 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ raspodijelit će se među državama članicama kako bi se utvrdili obvezujući nacionalni ciljevi minimalnih neto uklanjanja koje treba postići do 2030. prema tablici u Prilogu II.a.

Zbog dvaju razmatranja poželjna je primjena nedavnih podataka. Prvo, početna točka putanje trebala bi biti što bliža razdoblju usklađenosti – to ima tehnički učinak kojim se otklanja potreba za postavljanjem referentne vrijednosti kao što je referentna razina za šume. Drugo, inventari iz LULUCF-a počevši od podnošenja 2023. prvi će biti obuhvaćeni uvjetima Uredbe o upravljanju, a time i višim standardom. Komisija će 2025. na temelju rezultata sveobuhvatnog preispitivanja prijavljenog inventara stakleničkih plinova donijeti provedbeni akt kojim će se za svaku državu članicu utvrditi godišnji ciljevi na temelju provjerenih emisija i uklanjanja iz 2021., 2022. i 2023.. Najnoviji preispitani podaci poslužiti će stoga kao osnova za utvrđivanje putanje godišnjih ciljeva za razdoblje od 2026. do 2029. prema postizanju nacionalnih ciljeva neto uklanjanja za 2030.

Cilj za 2030. bit će početna točka razvoja u zemljišnom sektoru između 2030. i 2050. za postizanje klimatske neutralnosti u cijelom gospodarstvu i njime će se omogućiti praćenje napretka prema nultoj neto stopi emisija stakleničkih plinova do 2050.

Obveze o klimatskoj neutralnosti do 2035.

Od 2031. nadalje sektor LULUCF-a uključivat će emisije koje nisu CO₂ iz poljoprivrednog sektora, a izmijenjena uredba bit će usmjerena prema cilju postizanja klimatske neutralnosti u emisijama i uklanjanjima stakleničkih plinova u Uniji najkasnije do 2035., pri čemu će se smanjiti emisije na nultu neto stopu do tog datuma i ostvariti negativne emisije nakon toga. Države članice dužne su pridonijeti postizanju zajedničkog cilja i do lipnja 2024. u svojim ažuriranim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima objasniti kako taj cilj namjeravaju postići. S obzirom na podnesene planove, Komisija će do kraja 2025. predložiti pojedinačne ciljeve država članica i mjere na razini EU-a za razdoblje nakon 2030. Pojedinačni ciljevi država članica nakon 2030. bit će predmet procjene učinka i novog zakonodavnog prijedloga.

Od 2036. nadalje u kombiniranom sektoru morat će se na temelju robusnog sustava certifikacije za uklanjanje ugljika ostvariti daljnja uklanjanja ugljika kako bi se uravnotežile preostale emisije u drugim sektorima. Na temelju tog okvira politike mogao bi se početi postupno kombinirati zemljišni sektor s drugim sektorima (izvan poljoprivrede) koji su iscrpili svoje mogućnosti smanjenja emisija ili koji su postigli, na primjer, smanjenje emisija veće od 90 %. Tako bi se očuvao poticaj za stalno povećanje uklanjanja ugljika u kombiniranim sektorima za razdoblje do 2050.

Članak 9. Obračun za drvne proizvode

Komunikacija **Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030.** upućuje na inicijative povezane sa sekvestracijom ugljika i certifikacijom za uklanjanje ugljika koje bi se sve više trebale primjenjivati do 2030. Stoga je potrebno promicati takve nove poslovne modele za povećanje sekvestracije ugljika, dok u isto vrijeme korisnici zemljišta moraju uložiti potrebne napore kako bi izbjegli daljnje iscrpljivanje zaliha ugljika, osobito u tlu.

Prijedlogom će se uvesti eksplicitniji put prema novim proizvodima (građevinski materijali, vlakna/polimeri) i prilagoditi sadržaj članka da općenito obuhvati certifikaciju za uklanjanje/sekvestraciju ugljika, pri čemu će se kao primjer uzeti drvni proizvodi.

Članak 12. Opće fleksibilne mogućnosti

Prema izmijenjenoj uredbi države članice više neće moći „akumulirati” uklanjanja viškova na kraju razdoblja od 2021. do 2025. Međutim, izmjenom se osigurava raspodjela udjela uklanjanja viškova država članica na kraju razdoblja od 2021. do 2025. uspostavljenom mehanizmu fleksibilne mogućnosti u drugom razdoblju od 2026. do 2030. (vidjeti novo umetnuti članak 13.b).

Osim toga, države članice bit će obvezne izvješćivati o upotrebi prihoda od trgovanja te se očekuje da će te prihode ponovno uložiti u klimatske projekte.

Članak 13. Fleksibilna mogućnost za šumsko zemljište kojim se gospodari

Područje primjene postojećeg članka 13. bit će ograničeno na obračunsko razdoblje od 2021. do 2025., pri čemu će ukupna raspoloživa fleksibilna mogućnost biti udio viška fleksibilne mogućnosti koji države članice nisu iskoristile u razdoblju od 2021. do 2025. na temelju članka 13.

Očekuje se višak nakon prvog razdoblja, s obzirom na to da su trenutačno neto uklanjanja u šumarstvu u velikim državama članicama znatno veća od donesenih referentnih razina za šume. Slijedom toga, gotovo sve države članice bogate šumama vjerojatno će ispuniti svoje obveze za razdoblje od 2021. do 2025. prema Uredbi o LULUCF-u bez potrebe za primjenom fleksibilne mogućnosti. Stoga je vjerojatno da bi znatan dio raspoložive fleksibilne mogućnosti ostao neiskorišten, što bi moglo opskrbiti novo uspostavljeni mehanizam za preraspodjelu svih naknada za neiskorišteno šumsko zemljište kojim se gospodari za države članice pogođene prirodnim nepogodama.

Osim toga, uklonit će se postojeća odredba koja se odnosi na posebnu fleksibilnu mogućnost za Finsku, a zamijenit će je članak 13.a u izmijenjenoj uredbi.

Članak 13.a Dodatne naknade

Slično članku 13., primjena ovog članka bit će ograničena na obračun u odnosu na prvo razdoblje usklađenosti, od 2021. do 2025., a glavna je motivacija za njegovo postojanje izbjegavanje svih nejasnoća u tumačenju opsega posebne fleksibilne mogućnosti do dije ljene Finskoj.

Izmjenom će se odrediti iznos raspoložive naknade do 5 milijuna tona ekvivalenta CO₂, odnosno polovica postojećeg iznosa s obzirom na to da se primjenjuje samo do kraja 2025.

Nadalje, naknada za šumsko zemljište za koje je prijavljeno da je pretvoreno u drugo zemljište bit će ograničena do kraja 2017. Naknada će se moći primjenjivati jedino u svrhu poštovanja obveza za razdoblje od 2021. do 2025., čime će se osigurati da se emisijske jedinice ne upotrebljavaju za trgovanje niti akumuliraju za drugo razdoblje od 2026. do 2030.

Članak 13.b Mehanizam fleksibilne mogućnosti za korištenje zemljišta za razdoblje od 2026. do 2030.

S obzirom na to da promjena prema nacionalnom cilju koji se temelji na izvješćivanju čini postojeće članke 10. (Prirodne nepogode) i 13. (fleksibilna mogućnost za šumsko zemljište kojim se gospodari) od 2025. suvišnima, u izmijenjenoj uredbi za razdoblje od 2026. do 2030. uvodi se novi mehanizam fleksibilne mogućnosti s kojim će države članice lakše riješiti nesigurnosti sektora, osobito s obzirom na prirodne katastrofe. Djelovat će prema sličnim načelima kao i postojeći članak 13., no proširit će se područje primjene sa šumskog zemljišta na sva zemljišta relevantna za usklađenost s ciljevima. Mehanizmom bi se tada rješavalo svako neočekivano smanjenje neto uklanjanja u svim kategorijama zemljišta, ne samo šumama, zbog štetočina, požara i oluja, pod uvjetom da države članice dostave jasne dokaze u skladu s postojećim kriterijima (Prilog VI.).

Novi elementi (u usporedbi s izvornim člankom 13.) bit će sljedeći:

tijekom razdoblja od 2026. do 2030. jedinice iz mehanizma fleksibilne mogućnosti mogu se upotrijebiti za obuhvaćanje punog područja primjene između cilja i izvješćivanja u svakoj državi članici, ne samo za šumsko zemljište.

Pristup mehanizmu fleksibilne mogućnosti 2032. za razdoblje od 2026. do 2030. postavljen je na polovicu maksimalnog iznosa utvrđenog u Prilogu VII., tj. 178 milijuna tona ekvivalenta CO₂.

Svaki neiskorišteni iznos mogao bi se državama članicama ponovno dodijeliti odlukom Komisije i putem registra ako se u skladu s načelima iz Priloga VI. dokaže njihova potreba, posebno u odnosu na prirodne nepogode, i ako se premaše unaprijed definirane razine po državama članicama u Prilogu VII.

Članak 13.c Upravljanje ciljevima

S obzirom na kretanje prema nacionalnim godišnjim ciljevima za neto uklanjanja u razdoblju od 2026. do 2030. uvest će se načela slična onima koja postoje u okviru za usklađenosti iz Uredbe (EU) 2018/842 o raspodjeli tereta, kao što su kazne za neusklađenost od 8 % razlike do ciljne vrijednosti za 2030., s obzirom na naknadno određivanje cilja/raspodjele nakon 2030. Ako država članica ne ispuni svoj cilj za 2030. na kraju drugog razdoblja usklađenosti, unatoč mogućnosti prijenosa iz druge države članice i relevantnom udjelu mehanizma fleksibilne mogućnosti, razlika između cilja za 2030. i smanjenja neto emisija koji je stvarno postignut 2030. bit će dodana njezinu cilju utvrđenom za 2031.

Izmjena Uredbe (EU) 2018/1999

Razlog zašto je Uredba (EU) 2018/1999²⁵ izmijenjena zajedno s Uredbom (EU) 2018/841 jest to što uključuje pravila za praćenje i izvješćivanje o emisijama i uklanjanjima stakleničkih plinova te za praćenje napretka država članica u postizanju ciljeva iz Uredbe (EU) 2018/841.

²⁵ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredbi (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

Izmjena članka 4. Uredbe (EU) 2018/1999 odražava u nacionalnim energetske i klimatskim planovima nacionalne ciljeve utvrđene za razdoblje od 2026. do 2030. te obvezu o neutralnosti klime do 2035. Izmjenom članka 38. omogućuje se sveobuhvatno preispitivanje nacionalnih podataka o inventaru 2025. kako bi se mogli utvrditi nacionalni godišnji ciljevi država članica u razdoblju od 2026. do 2030. Nadalje, izmjenom Priloga V. dijela 3. uvedene su mjere kojima se povećava točnost praćenja i izvješćivanja o emisijama i uklanjanjima stakleničkih plinova u sektoru LULUCF-a.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 u pogledu područja primjene, pojednostavnjenja pravila o usklađenosti, utvrđivanja ciljeva država članica za 2030. i obvezivanja na zajedničko postizanje klimatske neutralnosti do 2035. u sektoru korištenja zemljišta, šumarstva i poljoprivrede i Uredbe (EU) 2018/1999 u pogledu poboljšanja praćenja, izvješćivanja, praćenja napretka i preispitivanja

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²⁶,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²⁷,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Pariški sporazum, donesen u prosincu 2015. na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC), stupio je na snagu u studenome 2016. („Pariški sporazum”). Njegove stranke postigle su dogovor da će zadržati povećanje globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razina u predindustrijskom razdoblju te uložiti napore u ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju.
- (2) Rješavanje klimatskih i ekoloških problema i postizanje ciljeva Pariškog sporazuma srž su Komunikacije o europskom zelenom planu koju je Komisija donijela 11. prosinca 2019.²⁸ Nužnost i vrijednost europskog zelenog plana samo su se povećale s obzirom na vrlo teške posljedice pandemije bolesti COVID-19 na zdravlje i gospodarsku dobrobit građana Unije.
- (3) Unija se obvezala do 2030. smanjiti neto emisije stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu Unije za najmanje 55 % ispod razina iz 1990. u ažuriranoj nacionalno

²⁶ SL C [...], [...], str. [...].

²⁷ SL C [...], [...], str. [...].

²⁸ COM(2019) 640 final.

utvrđenoj obvezi smanjenja koja je podnesena Tajništvu UNFCCC-a 17. prosinca 2020.²⁹

- (4) Uredbom (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća³⁰ Unija je u zakonodavstvo uključila cilj klimatske neutralnosti u cjelokupnom gospodarstvu do 2050. Tom se uredbom utvrđuje i obveza smanjenja neto emisija stakleničkih plinova (emisije nakon što se odbiju uklanjanja) na razini Unije za najmanje 55 % ispod razina iz 1990. do 2030. Očekuje se da će svi gospodarski sektori pridonijeti postizanju tog cilja, uključujući sektor korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva. Doprinos neto uklanjanjima klimatskom cilju Unije za 2030. ograničen je na 225 milijuna tona ekvivalenta CO₂. U kontekstu Uredbe (EU) 2021/1119 Komisija je u odgovarajućoj izjavi potvrdila svoju namjeru da predloži reviziju Uredbe (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća³¹, u skladu s ambicijom povećanja neto uklanjanja ugljika na razine iznad 300 milijuna tona ekvivalenta CO₂ u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva do 2030.
- (5) Kako bi se pridonijelo većoj ambiciji smanjenja neto emisija stakleničkih plinova s najmanje 40 % na najmanje 55 % ispod razina iz 1990., za svaku državu članicu trebalo bi utvrditi obvezujuće godišnje ciljeve za neto uklanjanje stakleničkih plinova u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u razdoblju od 2026. do 2030. (analogno godišnjim emisijskim kvotama utvrđenima Uredbom (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća³²), čime bi se ostvario cilj neto uklanjanja od 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ za Uniju u cjelini do 2030. U okviru metodologije koja se upotrebljava za utvrđivanje nacionalnih ciljeva za 2030. trebalo bi uzeti u obzir prosječne emisije i uklanjanja stakleničkih plinova iz 2016., 2017. i 2018. koje je prijavila svaka država članica te bi ta metodologija trebala odražavati trenutačne učinke ublažavanja u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva i udio svake države članice u području zemljišta kojim se gospodari u Uniji, uzimajući u obzir kapacitet države članice da poboljša svoj učinak u sektoru praksom upravljanja zemljištem ili prenamjenama zemljišta koje pogoduju klimi i bioraznolikosti.
- (6) Obavezujući godišnji ciljevi za neto uklanjanje stakleničkih plinova trebali bi se odrediti linearnom putanjom za svaku državu članicu. Putanja bi trebala započeti 2022., s prosjekom emisija stakleničkih plinova koje je ta država članica prijavila 2021., 2022. i 2023., a završiti 2030. s ciljem utvrđenim za tu državu članicu. Za države članice koje poboljšaju svoju metodologiju izračuna emisija i uklanjanja trebalo bi uvesti koncept tehničkih ispravaka. Cilju te države članice trebalo bi dodati tehnički ispravak koji odgovara učinku promjene metodologije na ciljeve i nastojanjima države članice da ih postigne, radi poštovanja ekološkog integriteta.

29

https://www4.unfccc.int/sites/ndcstaging/PublishedDocuments/European%20Union%20First/EU_NDC_Submission_December%202020.pdf

30 Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1).

31 Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.).

32 Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.).

- (7) U Komunikaciji od 17. rujna 2020. pod nazivom „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030.”³³ opisana je mogućnost kombiniranja emisija stakleničkih plinova koji nisu CO₂ iz poljoprivrede s neto uklanjanjima iz sektora korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva, čime se stvara novo regulirani zemljišni sektor. Takvom kombinacijom mogu se promicati sinergije u mjerama ublažavanja na temelju zemljišta i omogućiti integriranije oblikovanje i provedbu politike na nacionalnoj razini i razini Unije. U tu svrhu trebalo bi ojačati obvezu država članica da dostave integrirane planove za ublažavanje za zemljišni sektor.
- (8) Zemljišni sektor ima potencijal da na troškovno učinkovit način brzo postane klimatski neutralan do 2035. te da potom stvara više uklanjanja nego emisija stakleničkih plinova. Zajednička obveza radi postizanja klimatske neutralnosti u zemljišnom sektoru do 2035. na razini EU-a može pružiti potrebnu sigurnost planiranja za kratkoročno poticanje mjera ublažavanja na temelju zemljišta, s obzirom na to da može biti potrebno mnogo godina da se tom mjerom postignu željeni rezultati ublažavanja. Nadalje, predviđa se da će zemljišni sektor do 2050. postati najveći sektor u profilu toka stakleničkih plinova u EU-u. Stoga je osobito važno povezati taj sektor s putanjom koja može učinkovito dovesti do nulte neto stope emisija stakleničkih plinova do 2050. Do sredine 2024. države članice trebale bi dostaviti svoje ažurirane integrirane nacionalne energetske i klimatske planove u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća³⁴. Planovi bi trebali uključivati odgovarajuće mjere kojima svaka država članica najbolje pridonosi zajedničkom cilju klimatske neutralnosti u zemljišnom sektoru na razini EU-a do 2035. Komisija bi na temelju tih planova trebala predložiti nacionalne ciljeve, pri čemu bi se osiguralo da emisije i uklanjanja stakleničkih plinova u cijeloj Uniji u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva te emisije koje nisu CO₂ iz poljoprivrednih sektora budu barem uravnotežene do 2035. Za razliku od cilja klimatske neutralnosti zemljišnog sektora na razini EU-a do 2035. takvi će nacionalni ciljevi biti obvezujući i provedivi za svaku državu članicu.
- (9) Pravila za obračun utvrđena u člancima 6., 7., 8. i 10. Uredbe (EU) 2018/841 osmišljena su kako bi se utvrdilo u kojoj bi mjeri učinci ublažavanja u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva mogli pridonijeti cilju smanjenja neto emisija stakleničkih plinova od 40 % u EU-u do 2030., što nije uključivalo sektor korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva. Kako bi se pojednostavnio regulatorni okvir za taj sektor, postojeća pravila za obračun ne bi se trebala primjenjivati nakon 2025., a usklađenost s nacionalnim ciljevima država članica trebalo bi provjeriti na temelju prijavljenih emisija i uklanjanja stakleničkih plinova. Time se osigurava metodološka usklađenost s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁵, Uredbom (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i

³³ COM(2020) 562 final.

³⁴ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

³⁵ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.) kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/410 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2018. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ radi poboljšanja troškovno

Vijeća³⁶ te utvrđivanjem novog cilja za smanjenje neto emisija stakleničkih plinova od najmanje 55 %, što uključuje i sektor korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva).

- (10) Kako bi se poboljšala uklanjanja stakleničkih plinova, pojedini poljoprivrednici ili upravitelji šumama trebaju izravni poticaj za skladištenje više ugljika na svojem zemljištu i u svojim šumama. Novi poslovni modeli koji se temelje na poticajima za sekvestraciju ugljika i na certifikaciji za uklanjanje ugljika moraju se sve više primjenjivati u razdoblju do 2030. Takvi će poticaji i poslovni modeli dovesti do poboljšanja ublažavanja klimatskih promjena u biogospodarstvu, uključujući upotrebom trajnih drvnih proizvoda, uz potpuno poštovanje ekoloških načela kojima se potiču bioraznolikost i kružno gospodarstvo. Stoga bi osim drvnih proizvoda trebalo uvesti i nove kategorije proizvoda za skladištenje ugljika. Novi poslovni modeli te prakse poljoprivrede i upravljanja zemljištem za povećanje uklanjanja pridonose uravnoteženom teritorijalnom razvoju i gospodarskom rastu u ruralnim područjima. Njima se isto tako stvaraju mogućnosti za nova radna mjesta i daju poticaji za odgovarajuću obuku, prekvalifikaciju i usavršavanje.
- (11) Uzimajući u obzir specifičnosti sektora korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u svakoj državi članici, kao i činjenicu da države članice trebaju povećati svoje učinke kako bi postigle svoje nacionalne obvezujuće ciljeve, državama članicama trebao bi ostati na raspolaganju niz fleksibilnih mogućnosti, uključujući trgovanje viškovima i proširenje fleksibilnih mogućnosti specifičnih za šume, uz poštovanje ekološkog integriteta ciljeva.
- (12) Prekid primjene postojećih pravila za obračun nakon 2025. dovodi do potrebe za alternativnim odredbama za prirodne nepogode kao što su požar, štetočine i oluje kako bi se riješile neizvjesnosti zbog prirodnih procesa ili kao posljedica klimatskih promjena u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva. Mehanizam fleksibilne mogućnosti povezan s prirodnim nepogodama trebao bi biti dostupan državama članicama 2032., pod uvjetom da su iscrpile sve ostale fleksibilne mogućnosti koje im stoje na raspolaganju, donijele odgovarajuće mjere za smanjenje osjetljivosti svojeg zemljišta na takve nepogode i da je postignut cilj Unije za 2030. za sektor korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva.
- (13) Uz postavljanje obvezujućih nacionalnih godišnjih ciljeva za uklanjanje stakleničkih plinova na temelju prijavljenih emisija i uklanjanja stakleničkih plinova od 2026. nadalje, trebalo bi utvrditi pravila za usklađenost s ciljevima. Načela utvrđena Uredbom (EU) 2018/842 trebala bi se primjenjivati *mutatis mutandis*, a kazna za neusklađenost trebala bi se računati na sljedeći način: 108 % razlike između dodijeljenog cilja i neto uklanjanja prijavljenih u određenoj godini dodat će se broju za emisije stakleničkih plinova koje je država članica prijavila u sljedećoj godini.
- (14) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu odredbi Uredbe (EU) 2018/841 s obzirom na utvrđivanje godišnjih ciljnih kvota za države članice, Komisiji bi se trebale

učinkovitih smanjenja emisija i ulaganja za niske emisije ugljika te Odluke (EU) 2015/1814 (SL L 76, 19.3.2018., str. 3.).

³⁶ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.).

dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća³⁷.

- (15) S obzirom na utvrđivanje ciljeva neto uklanjanja stakleničkih plinova za države članice za razdoblje od 2026. do 2030., Komisija bi trebala provesti sveobuhvatno preispitivanje kako bi provjerila podatke o inventaru stakleničkih plinova za 2021., 2022. i 2023. U tu bi svrhu 2025. trebalo provesti sveobuhvatno preispitivanje, uz sveobuhvatna preispitivanja koja će Komisija provesti 2027. i 2032. u skladu s člankom 38. Uredbe (EU) 2018/1999.
- (16) Zbog promjene ciljeva koji se temelje na izvješćivanju potrebno je procijeniti emisije i uklanjanja stakleničkih plinova s većom razinom točnosti. Nadalje, u okviru Komunikacije Komisije o strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030.³⁸, strategije „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav³⁹, strategije EU za šume⁴⁰, revidirane Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹ i Komunikacije Komisije naslovljene „Stvaranje Europe otporne na klimatske promjene – nova strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama”⁴² zahtijevat će se poboljšano praćenje zemljišta, čime će se pomoći u zaštiti i poboljšanju otpornosti uklanjanja ugljika na temelju prirodnih postupaka u cijeloj Uniji. Praćenje i izvješćivanje o emisijama i uklanjanju treba unaprijediti primjenom naprednih tehnologija dostupnih u okviru programa Unije, kao što je Copernicus, i digitalnih podataka prikupljenih u okviru zajedničke poljoprivredne politike, uz primjenu dvostruke tranzicije zelene i digitalne inovacije.
- (17) Očekivane antropogene promjene u upotrebi morskih i slatkovodnih okoliša, na primjer, planiranim širenjem odobalnih izvora energije, potencijalnim povećanjem proizvodnje u akvakulturi i sve većom razinom zaštite prirode kako bi se ispunili ciljevi strategije EU-a za bioraznolikost, utjecat će na emisije stakleničkih plinova i njihovu sekvencijaciju. Trenutačno te emisije i uklanjanja nisu uključena u standardne tablice izvješćivanja za UNFCCC. Nakon što se donese metodologija izvješćivanja, Komisija će razmotriti izvješćivanje o napretku, analizi izvedivosti i učinku proširenja izvješćivanja na morski i slatkovodni okoliš na temelju najnovijih znanstvenih dokaza o tim tokovima tijekom provođenja preispitivanja u skladu s člankom 17. stavkom 2. ove Uredbe.
- (18) Uredbe (EU) 2018/841 i (EU) 2018/1999 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

³⁷ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

³⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. Vraćanje prirode u naše živote (COM/2020/380 final).

³⁹ COM/2020/381 final.

⁴⁰ [...]

⁴¹ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

⁴² COM/2021/82 final.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) 2018/841 mijenja se kako slijedi:

(1) članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom utvrđuju se pravila koja se odnose na:

(a) obveze država članica za sektor korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva kojima se pridonosi postizanju ciljeva Pariškog sporazuma i postizanju cilja smanjenja emisije stakleničkih plinova Unije za razdoblje od 2021. do 2025.;

(b) obračun emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz sektora korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva te provjeru usklađenosti država članica s obvezama iz točke (a) za razdoblje od 2021. do 2025.;

(c) cilj Unije za neto uklanjanja stakleničkih plinova u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva za razdoblje od 2026. do 2030.;

(d) ciljeve država članica za neto uklanjanja stakleničkih plinova u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva za razdoblje od 2026. do 2030.;

(e) obveze država članica da poduzmu potrebne mjere radi zajedničkog postizanja klimatske neutralnosti u Uniji do 2035. u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva, uključujući emisije iz poljoprivrede koje nisu CO₂.”;

(2) članak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na emisije i uklanjanje stakleničkih plinova navedenih u odjeljku A Priloga I., prijavljenih u skladu s člankom 26. stavkom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća⁴³, a koji se odvijaju na državnim područjima država članica u razdoblju od 2021. do 2025. u svakoj od sljedećih obračunskih kategorija zemljišta:

(a) korištenje zemljišta prijavljenog kao zemljište pod usjevima, travnjak, močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište koji su pretvoreni u šumsko zemljište („pošumljeno zemljište”);

(b) korištenje zemljišta prijavljenog kao šumsko zemljište pretvoreno u zemljište pod usjevima, travnjak, močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište („iskrčeno zemljište”);

⁴³ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

(c) korištenje zemljišta prijavljenog kao bilo što od sljedećeg („zemljište pod usjevima kojim se gospodari“):

- i. zemljište pod usjevima koje ostaje zemljište pod usjevima;
- ii. travnjak, močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište koji su pretvoreni u zemljište pod usjevima;
- iii. zemljište pod usjevima pretvoreno u močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište;

(d) korištenje zemljišta prijavljenog kao bilo što od sljedećeg („travnjak kojim se gospodari“):

- i. travnjak koji ostaje travnjak;
- ii. zemljište pod usjevima, močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište koji su pretvoreni u travnjak;
- iii. travnjak pretvoren u močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište;

(e) korištenje zemljišta prijavljenog kao šumsko zemljište koje ostaje šumsko zemljište („šumsko zemljište kojim se gospodari“);

(f) ako država članica obavijesti Komisiju o svojoj namjeri da takvo korištenje zemljišta uključi u područje primjene svojih obveza na temelju članka 4. stavka 1. do 31. prosinca 2020., korištenje zemljišta prijavljenog kao bilo što od sljedećeg („močvarno zemljište kojim se gospodari“):

- močvarno zemljište koje ostaje močvarno zemljište,
- naselje ili drugo zemljište koji su pretvoreni u močvarno zemljište;
- močvarno zemljište pretvoreno u naselje ili drugo zemljište.

2. Ova se Uredba primjenjuje na emisije i uklanjanje stakleničkih plinova navedenih u odjeljku A Priloga I., prijavljenih u skladu s člankom 26. stavkom I4. Uredbe (EU) 2018/1999, a koji se odvijaju na državnim područjima država članica u razdoblju od 2026. do 2030. u svakoj od sljedećih kategorija i/ili sektora izvješćivanja za zemljišta:

- (a) šumsko zemljište;
- (b) zemljište pod usjevima;
- (c) travnjak;
- (d) močvarno zemljište;
- (e) naselja;
- (f) drugo zemljište;
- (g) drvni proizvodi;
- (h) drugo;
- (i) atmosfersko odlaganje;
- (j) ispiranje i otjecanje dušika.

3. Ova se Uredba primjenjuje na emisije i uklanjanje stakleničkih plinova navedenih u odjeljku A Priloga I., prijavljenih u skladu s člankom 26. stavkom I4. Uredbe (EU) 2018/1999, a koji se odvijaju na državnim područjima država članica od 2031. pa

nadalje u svakoj od kategorija zemljišta navedenih u stavku 2. točkama od (a) do (j) i u svakom od sljedećih sektora:

- (a) crijevna fermentacija;
- (b) gospodarenje stajskim gnojem;
- (c) uzgoj riže;
- (d) poljoprivredna tla;
- (e) propisano spaljivanje savana;
- (f) paljenje poljoprivrednih ostataka u poljima;
- (g) primjena sredstava za kalcifikaciju;
- (h) upotreba ureje;
- (i) „ostala gnojiva koja sadržavaju ugljik”;
- (j) „ostalo.”;

(3) članak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 4.

Obveze i ciljevi

1. Za razdoblje od 2021. do 2025., uzimajući u obzir fleksibilne mogućnosti predviđene u člancima 12., 13. i 13.a, svaka država članica osigurava da emisije stakleničkih plinova ne premašuju uklanjanja stakleničkih plinova, što se računa kao zbroj ukupnih emisija i ukupnih uklanjanja na njezinu državnom području u obračunskim kategorijama svih zemljišta iz članka 2. stavka 1.

2. Cilj Unije za neto uklanjanja stakleničkih plinova do 2030. iznosi 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ kao zbroj ciljeva država članica utvrđenih u skladu sa stavkom 3. ovoga članka, a temelji se na prosjeku podataka o inventaru stakleničkih plinova za 2016., 2017. i 2018.

Svaka država članica osigurava da, uzimajući u obzir fleksibilne mogućnosti predviđene člancima 12., 13. i 13b, godišnji zbroj njezinih emisija i uklanjanja stakleničkih plinova na njezinu državnom području i u svim kategorijama izvješćivanja za zemljišta iz članka 2. stavka 2. točki od (a) do (j), svake godine u razdoblju od 2026. do 2030., ne prelazi granicu utvrđenu linearnom putanjom koja završava 2030. s ciljem utvrđenim za tu državu članicu u Prilogu II.a. Linearna putanja države članice započet će 2022.

3. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju godišnji ciljevi na temelju linearne putanje za neto uklanjanja stakleničkih plinova za svaku državu članicu, za svaku godinu u razdoblju od 2026. do 2029. u smislu tona ekvivalenta CO₂. Te nacionalne putanje temelje se na prosječnim podacima o inventaru stakleničkih plinova za 2021., 2022. i 2023., koje je prijavila svaka država članica. Vrijednost neto uklanjanja od 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ kao zbroj ciljeva za države članice utvrđenih u Prilogu II.a može biti podložna tehničkom ispravku zbog promjene metodologije u državama članicama. Način određivanja tehničkog ispravka koji će se dodati ciljevima država članica utvrđuje se u tim provedbenim aktima. Za potrebe tih provedbenih akata Komisija provodi sveobuhvatno preispitivanje najnovijih podataka iz nacionalnih inventara za 2021., 2022. i 2023. koje države članice podnose u skladu s člankom 26. stavkom 4. Uredbe (EU) 2018/1999.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16.a.

4. Nastoji se da emisije stakleničkih plinova u Uniji u sektorima utvrđenima u članku 2. stavku 3. točkama od (a) do (j) budu nulta neto stopa do 2035., a Unija se nakon toga obvezuje postizati negativne emisije. Unija i države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile zajedničko postizanje cilja za 2035.

Komisija do 31. prosinca 2025. i na temelju integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova koje je svaka država članica podnijela u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 do 30. lipnja 2024. daje prijedloge za doprinos svake države članice prema smanjenju neto emisija.”;

(4) u članku 6. stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Države članice obračunavaju emisije i uklanjanja koji proizlaze iz pošumljenog zemljišta i iskrčenog zemljišta izračunane kao ukupne emisije i ukupna uklanjanja za svaku godinu u razdoblju od 2021. do 2025.

2. Odstupajući od članka 5. stavka 3., a najkasnije do 2025., ako je zemljište prenamijenjeno iz zemljišta pod usjevima, travnjaka, močvarnog zemljišta, naselja ili drugog zemljišta u šumsko zemljište, država članica može 30 godina nakon te prenamjene promijeniti kategorizaciju takvog zemljišta iz kategorije zemljišta pretvorenog u šumsko zemljište u kategoriju šumskog zemljišta koje ostaje šumsko zemljište, ako je takva prenamjena opravdana na temelju smjernica IPCC-a.”;

(5) u članku 7. stavci 1., 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Svaka država članica obračunava emisije i uklanjanja iz zemljišta pod usjevima kojim se gospodari računajući ih kao emisije i uklanjanja u razdoblju od 2021. do 2025. umanjene za vrijednost dobivenu kad se njihove prosječne godišnje emisije i uklanjanja iz zemljišta pod usjevima kojim se gospodari u baznom razdoblju od 2005. do 2009. pomnože s pet.

2. Svaka država članica obračunava emisije i uklanjanja iz travnjaka kojim se gospodari računajući ih kao emisije i uklanjanja u razdoblju od 2021. do 2025. umanjene za vrijednost dobivenu kad se njihove prosječne godišnje emisije i uklanjanja iz travnjaka kojim se gospodari u baznom razdoblju od 2005. do 2009. pomnože s pet.

3. Tijekom razdoblja od 2021. do 2025. svaka država članica koja uključi močvarno zemljište kojim se gospodari u područje primjene svoje obveze, obračunava emisije i uklanjanja iz močvarnih zemljišta kojima se gospodari računajući ih kao emisije i uklanjanja u tom razdoblju umanjene za vrijednost dobivenu kad se njihove prosječne godišnje emisije i uklanjanja iz močvarnih zemljišta kojima se gospodari u baznom razdoblju od 2005. do 2009. pomnože s pet.”;

(6) članak 8. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Svaka država članica obračunava emisije i uklanjanja iz šumskog zemljišta kojim se gospodari računajući ih kao emisije i uklanjanja u razdoblju od 2021. do 2025. umanjene za vrijednost dobivenu kad se referentna razina za šume dotične države članice pomnoži s pet.”;

(b) u stavku 3., prva rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice Komisiji podnose svoje nacionalne računske planove za šumarstvo, uključujući predloženu referentnu razinu za šume, do 31. prosinca 2018. za razdoblje od 2021. do 2025.”;

(c) stavci 7., 8., 9. i 10. zamjenjuju se sljedećim:

„7. Prema potrebi i na temelju tehničkih procjena te, ako je primjenjivo, tehničkih preporuka, države članice Komisiji dostavljaju svoje revidirane predložene referentne razine za šume do 31. prosinca 2019. za razdoblje od 2021. do 2025. Komisija objavljuje predložene referentne razine za šume koje su dostavile države članice.

8. Na temelju predloženih referentnih razina za šume koje su dostavile države članice, tehničke procjene obavljene u skladu sa stavkom 6. ovog članka i, ako je primjenjivo, revidiranih predloženih referentnih razina za šume dostavljenih na temelju stavka 7. ovog članka Komisija u skladu s člankom 16. donosi delegirane akte kojima se izmjenjuje Prilog IV. radi utvrđivanja referentnih razina za šume koje države članice trebaju primjenjivati za razdoblje od 2021. do 2025.

9. Ako država članica ne podnese Komisiji svoju referentnu razinu za šume do datuma utvrđenih u ovom članku stavku 3. i, ako je primjenjivo, stavku 7. ovog članka, Komisija u skladu s člankom 16. donosi delegirane akte kojima se izmjenjuje Prilog IV. radi utvrđivanja referentne razine za šume koju ta država članica treba primjenjivati u razdoblju od 2021. do 2025. s obzirom na sve tehničke procjene provedene u skladu s ovim člankom stavkom 6.

10. Delegirani akti iz stavaka 8. i 9. donose se do 31. listopada 2020. za razdoblje od 2021. do 2025.”;

(7) članak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Proizvodi za skladištenje ugljika”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Komisija u skladu s člankom 16. za izmjenu ovog članka stavka 1. i Priloga V. dodavanjem novih kategorija proizvoda za skladištenje ugljika, uključujući drvene proizvode, koji imaju učinak sekvenciranja ugljika donosi delegirane akte koji se temelje na smjernicama IPCC-a koje je usvojila Konferencija stranaka UNFCCC-a ili Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma te se njima osigurava ekološki integritet.”;

(8) članak 10. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Na kraju razdoblja od 2021. do 2025. države članice mogu iz svojih obračuna za pošumljeno zemljište i šumsko zemljište kojim se gospodari isključiti emisije stakleničkih plinova, koje su posljedica prirodnih nepogoda, koje premašuju prosječne emisije prouzročene prirodnim nepogodama u razdoblju od 2001. do 2020. isključujući statističke netipične vrijednosti („pozadinska razina”). Ta se pozadinska razina izračunava u skladu s ovim člankom i Prilogom VI.”;

(b) u stavku 2. točki (b), „2030.” zamjenjuje se s „2025.”;

- (9) članak 11. mijenja se kako slijedi:
- (a) naslov se zamjenjuje sljedećim:
„**Fleksibilne mogućnosti i upravljanje**”;
 - (b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:
 - (c) „1. Država članica može upotrijebiti:
 - (a) opće fleksibilne mogućnosti navedene u članku 12.; i
 - (b) radi osiguravanja usklađenosti s obvezom iz članka 4., fleksibilnu mogućnost za šumsko zemljište kojim se gospodari navedenu u člancima 13. i 13.b.Osim fleksibilnih mogućnosti iz prvog podstavka, točaka (a) i (b), Finska može primijeniti dodatne naknade u skladu s člankom 13.a.”;
- (10) članak 12. mijenja se kako slijedi:
- (a) stavak 3. briše se;
 - (b) dodaju se sljedeći stavci 5. i 6.:
„5. Države članice mogu upotrijebiti prihode ostvarene prijenosima u skladu sa stavkom 2. za borbu protiv klimatskih promjena u Uniji ili u trećim zemljama i obavješćuju Komisiju o svim takvim poduzetim mjerama.
6. Svaki prijenos u skladu sa stavkom 2. može proizići iz projekta ili programa za ublažavanje emisija stakleničkih plinova koji se provodi u državi članici prodavateljici, a financira ga država članica primateljica, pod uvjetom da se izbjegava dvostruko računanje i osigurava sljedivost.”;
- (11) članak 13. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 13.

Fleksibilna mogućnost za šumsko zemljište kojim se gospodari

1. Ako u razdoblju od 2021. do 2025. u državi članici ukupne emisije premaše ukupna uklanjanja u obračunskim kategorijama zemljišta iz članka 2. stavka 1. [prema obračunu u skladu s ovom Uredbom], ta država članica može iskoristiti fleksibilnu mogućnost za šumsko zemljište kojim se gospodari utvrđenu u ovom člankom radi postizanja usklađenosti s člankom 4. stavkom 1.

2. Ako je u razdoblju od 2021. do 2025. rezultat izračuna iz članka 8. stavka 1. pozitivan broj, dotična država članica ima pravo nadoknaditi emisije nastale izračunom pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) država članica uključila je u svoju strategiju podnesenu u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) 2018/1999 postojeće ili planirane konkretne mjere za očuvanje ili poboljšanje, prema potrebi, šumskih ponora i spremnika; i

(b) ukupne emisije unutar Unije ne premašuju ukupna uklanjanja u obračunskim kategorijama zemljišta iz članka 2. stavka 1. ove Uredbe za razdoblje od 2021. do 2025.

Pri procjenjivanju premašuju li ukupne emisije u Uniji ukupna uklanjanja iz prvog podstavka točke (b) Komisija osigurava da države članice izbjegavaju

dvostruko obračunavanje, osobito pri ostvarivanju fleksibilnih mogućnosti utvrđenih u članku 12. ove Uredbe i članku 7. stavku 1. ili članku 9. stavku 2. Uredbe (EU) 2018/842.

3. Naknada iz stavka 2. može obuhvatiti samo ponore koji se uzimaju u obzir kao emisije u odnosu na referentnu razinu za šume te države članice i ne smije premašiti 50 % maksimalnog iznosa naknade za dotičnu državu članicu utvrđenog u Prilogu VII. za razdoblje od 2021. do 2025.

4. Države članice podnose Komisiji dokaze o učinku prirodnih nepogoda izračunatom u skladu s Prilogom VI. kako bi ispunile uvjete za naknadu za preostale ponore koji se uzimaju u obzir kao emisije u odnosu na njezinu referentnu razinu za šume, do punog iznosa neiskorištene naknade drugih država članica utvrđene u Prilogu VII. za razdoblje od 2021. do 2025. Ako potražnja za naknadom premašuje raspoloživi iznos neiskorištene naknade, naknada se razmjerno raspodjeljuje među dotičnim državama članicama.”;

(12) umeće se sljedeći članak 13.a:

„Članak 13.a

Dodatne naknade

1. Finska može nadoknaditi dodatnih 5 milijuna tona ekvivalenta CO₂ obračunatih emisija prema obračunskim kategorijama šumskog zemljišta kojim se gospodari, iskrčenog zemljišta, zemljišta pod usjevima i travnjaka kojim se gospodari, u razdoblju od 2021. do 2025. godine, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) Finska je u svoju strategiju podnesenu u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) 2018/1999 uključila postojeće ili planirane konkretne mjere za očuvanje ili poboljšanje, prema potrebi, šumskih ponora i spremnika;

(b) ukupne emisije unutar Unije ne prelaze ukupna uklanjanja u obračunskim kategorijama zemljišta iz članka 2. stavka 1. ove Uredbe u razdoblju od 2021. do 2025.

Pri procjenjivanju premašuju li ukupne emisije u Uniji ukupna uklanjanja iz prvog podstavka točke (b) Komisija osigurava da države članice izbjegavaju dvostruko obračunavanje, osobito pri ostvarivanju fleksibilnih mogućnosti utvrđenih u člancima 12. i 13. ove Uredbe i članku 7. stavku 1. ili članku 9. stavku 2. Uredbe (EU) 2018/842.

2. Dodatne naknade ograničene su na:

(a) iznos koji premašuje fleksibilnu mogućnost za šumsko zemljište kojim se gospodari, a koji je u skladu s člankom 13. stavljen na raspolaganje Finskoj u razdoblju od 2021. do 2025.;

(b) emisije nastale prošlom promjenom iz šumskog zemljišta u bilo koju drugu kategoriju korištenja zemljišta koja se dogodila najkasnije do 31. prosinca 2017.;

(c) sukladnost s člankom 4.

3. Dodatne naknade ne mogu biti predmet prijenosa u skladu s člankom 12. ove Uredbe ili člankom 7. Uredbe (EU) 2018/842.

4. Poništavaju se sve neiskorištene dodatne naknade od iznosa od 5 milijuna tona ekvivalenta CO₂ iz stavka 1.

5. Središnji administrator provodi stavak 2. točku (a) i stavke 3. i 4. ovoga članka u registru Unije uspostavljenom na temelju članka 40. Uredbe (EU) 2018/1999.”;

(13) umeće se sljedeći članak 13.b:

„Članak 13.b

Mehanizam fleksibilne mogućnosti za korištenje zemljišta za razdoblje od 2026. do 2030.

1. Mehanizam fleksibilne mogućnosti za korištenje zemljišta koji odgovara količini do 178 milijuna tona ekvivalenta CO₂ uspostavlja se u registru Unije uspostavljenom u skladu s člankom 40. Uredbe (EU) 2018/1999, podložno ispunjenju cilja Unije iz članka 4. stavka 2. Mehanizam fleksibilne mogućnosti na raspolaganju je uz fleksibilne mogućnosti predviđene u članku 12.

2. Ako je u razdoblju od 2026. do 2030. razlika između godišnjeg zbroja emisija i uklanjanja stakleničkih plinova na državnom području države članice i u svim kategorijama izvješćivanja za zemljište iz članka 2. stavka 2. točki od (a) do (j) i odgovarajućeg cilja pozitivna, obračunata i prijavljena u skladu s ovom Uredbom, ta država članica može upotrijebiti fleksibilnu mogućnost utvrđenu ovim člankom kako bi ispunila svoj cilj utvrđen u skladu s člankom 4. stavkom 2.

3. Ako je u razdoblju od 2026. do 2030. rezultat izračuna iz stavka 2. pozitivan, dotična država članica ima pravo nadoknaditi višak emisija pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) država članica uključila je u svoj ažurirani integrirani nacionalni energetska i klimatski plan dostavljen u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 tekuće ili planirane posebne mjere za osiguravanje očuvanja ili poboljšanja, prema potrebi, svih ponora u tlu i spremnika te smanjenje osjetljivosti zemljišta na prirodne nepogode;

(b) država članica iscrpila je sve ostale fleksibilne mogućnosti dostupne u skladu s ovim člankom 12. ove Uredbe ili člankom 7. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/842;

(c) razlika u Uniji između godišnjeg zbroja svih emisija i uklanjanja stakleničkih plinova na njezinu državnom području i u svim kategorijama izvješćivanja za zemljišta iz članka 2. stavka 2. točki od (a) do (j), a cilj Unije [neto uklanjanja od 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂] negativan je u razdoblju od 2026. do 2030.

Pri procjenjivanju premašuju li unutar Unije ukupne emisije ukupna uklanjanja iz prvog podstavka točke (c) Komisija utvrđuje treba li uključiti 20 % neto uklanjanja koje države članice nisu akumulirale iz razdoblja od 2021. do 2025. na temelju učinka prirodnih nepogoda i primjenom informacija koje su dostavile države članice u skladu sa stavkom 5. ovoga članka. Komisija u toj procjeni osigurava i da države članice izbjegnu dvostruko računanje, osobito u izvršavanju fleksibilnih mogućnosti utvrđenih člankom 12. ove Uredbe i člankom 7. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/842.

4. Iznos naknade iz stavka 3. ovog članka može obuhvatiti samo ponore koji se uzimaju u obzir kao emisije u odnosu na cilj države članice u Prilogu II.a ovoj Uredbi i ne smije premašiti 50 % maksimalnog iznosa naknade za dotičnu državu članicu utvrđenog u Prilogu VII. za razdoblje od 2026. do 2030.

5. Države članice podnose Komisiji dokaze o učinku prirodnih nepogoda izračunatom u skladu s Prilogom VI. kako bi ispunile uvjete za nadoknadu za preostale ponore koji se uzimaju u obzir kao emisije u odnosu na cilj dotične države

članice utvrđen u Prilogu II.a, do punog iznosa neiskorištene naknade drugih država članica navedene u Prilogu VII. za razdoblje od 2026. do 2030. Ako potražnja za naknadom premašuje raspoloživi iznos neiskorištene naknade, naknada se razmjerno raspodjeljuje među dotičnim državama članicama.”;

(14) umeće se sljedeći članak 13.c:

„Članak 13.c

Upravljanje ciljevima

Ako revidirane emisije i uklanjanja stakleničkih plinova države članice iz 2032. premašuju godišnje ciljeve te države članice za bilo koju određenu godinu u razdoblju od 2026. do 2030., uzimajući u obzir fleksibilne mogućnosti iskorištene u skladu s člancima 12. i 13b, primjenjuje se sljedeća mjera:

Iznos jednak iznosu u tonama ekvivalenta CO₂ viška neto emisija stakleničkih plinova, pomnožen s faktorom 1,08, dodaje se iznosu emisije stakleničkih plinova koji je ta država članica prijavila u sljedećoj godini, u skladu s mjerama donesenima u skladu s člankom 15.”;

(15) u članku 14. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Do 15. ožujka 2027. za razdoblje od 2021. do 2025. odnosno do 15. ožujka 2032. za razdoblje od 2026. do 2030. države članice Komisiji podnose izvješće o usklađenosti koje uključuje: bilancu ukupnih emisija i ukupnih uklanjanja za relevantno razdoblje za svaku od obračunskih kategorija zemljišta iz članka 2. stavka 1. točki od (a) do (f), za razdoblje od 2021. do 2025. i iz članka 2. stavka 2. točki od (a) do (j) za razdoblje od 2026. godine do 2030., primjenjujući pravila za obračun utvrđena ovom Uredbom.

Izvješće o usklađenosti uključuje procjenu:

a) politika i mjera povezanih s kompromisima;

b) sinergija između ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama;

c) sinergija između ublažavanja klimatskih promjena i bioraznolikosti.

Osim toga, to izvješće prema potrebi sadržava pojedinosti o namjeri iskorištavanja fleksibilnih mogućnosti iz članka 11. i s njima povezanih količina ili o iskorištavanju takvih fleksibilnih mogućnosti i s njima povezanih količina.”;

(16) u članku 15. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 16. ove Uredbe radi dopune ove Uredbe kako bi se utvrdila pravila za evidentiranje i točno provođenje sljedećih operacija u registru Unije uspostavljenom u skladu s člankom 40. Uredbe (EU) 2018/1999:

(a) količinu emisija i uklanjanja za svaku obračunsku kategoriju zemljišta i kategoriju izvješćivanja za zemljišta u svakoj državi članici;

(b) provođenje tehničkog ispravka u skladu s člankom 4. stavkom 3. ove Uredbe;

(c) ostvarivanje fleksibilnih mogućnosti u skladu s člancima 12., 13., 13.a i 13.b; i

(d) usklađenost s ciljevima u skladu s člankom 13.c.”;

(17) umeće se sljedeći članak 16.a:

„Članak 16.a

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za klimatske promjene, osnovan člankom 44. stavkom 3. Uredbe (EU) 2018/1999. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁴.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.”;

(18) u članku 17. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Komisija najkasnije šest mjeseci nakon [...] globalnog pregleda stanja dogovorenog na temelju članka 14. Pariškog sporazuma podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe, uključujući, prema potrebi, procjenu učinaka fleksibilnih mogućnosti iz članka 11., kao i doprinos na temelju ove Uredbe općem cilju Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. i njezinu doprinosu ciljevima Pariškog sporazuma, posebno s obzirom na potrebu za dodatnim politikama i mjerama Unije te s obzirom na nužno povećanje smanjenja emisija stakleničkih plinova i uklanjanja u Uniji.

Nakon izvješća Komisija podnosi zakonodavne prijedloge ako to smatra primjerenim. U prijedlozima se posebno utvrđuju godišnji ciljevi i upravljanje usmjereni prema cilju klimatske neutralnosti do 2035. kako je utvrđeno člankom 4. stavkom 4., dodatne politike i mjere Unije te okvir nakon 2035., među ostalim u području primjene Uredbe o emisiji stakleničkih plinova i uklanjanju iz dodatnih sektora, kao što su morski i slatkovodni okoliš.”;

(19) Prilog I. mijenja se u skladu s Prilogom I. ovoj Uredbi;

(20) tekst naveden u Prilogu II. ovoj Uredbi umeće se kao Prilog II.a.

Članak 2.

Uredba (EU) 2018/1999 mijenja se kako slijedi:

(1) u članku 2. dodaju se sljedeće točke 63. i 64.:

„63. „geografski informacijski sustav” znači računalni sustav za izdvajanje, pohranu, analizu i prikazivanje georeferenciranih podataka;”

„64. „geoprostorni zahtjev” znači elektronički obrazac zahtjeva koji uključuje informatičku aplikaciju koja se temelji na geografskom informacijskom sustavu kojim se korisnicima omogućuje da prostorno prijave poljoprivredne parcele gospodarstva i nepoljoprivredne površine za koje se zahtijeva plaćanje.”;

(2) u članku 4. stavku 1. točki (a) podtočka ii. zamjenjuje se sljedećim:

„ii. obveze i nacionalni ciljevi države članice za neto uklanjanja stakleničkih plinova u skladu s člankom 4. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2018/841 i njezini doprinosi usmjereni su prema postizanju cilja Unije za smanjenje emisija stakleničkih plinova na nultu neto stopu do 2035 i nakon toga prema postizanju negativnih emisija u skladu s člankom 4. stavkom 4. te uredbe;”;

⁴⁴ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(3) članak 38. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Komisija 2025. provodi sveobuhvatno preispitivanje podataka iz nacionalnih inventara koje su dostavile države članice u skladu s člankom 26. stavkom 4. ove Uredbe kako bi se utvrdili godišnji ciljevi smanjenja neto emisija stakleničkih plinova država članica u skladu s člankom 4. stavkom 3. Uredbe (EU) 2018/841 i radi utvrđivanja godišnjih emisijskih kvota država članica u skladu s člankom 4. stavkom 3. Uredbe (EU) 2018/842”;

(b) u stavku 2. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Sveobuhvatno preispitivanje iz stavaka 1. i 1.a uključuje:”

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„Po okončanju sveobuhvatnog preispitivanja provedenog u skladu sa stavkom 1. Komisija provedbenim aktima utvrđuje ukupni zbroj emisija za relevantne godine koji proizlazi iz ispravljenih podataka iz inventara za svaku državu članicu podijeljenih između podataka o emisiji relevantnih za članak 9. Uredbe (EU) 2018/842 i podataka o emisijama iz dijela 1. točke (c) Priloga V. ovoj Uredbi te kako bi utvrdila ukupni zbroj emisija i uklanjanja relevantnih za članak 4. Uredbe (EU) 2018/841.”;

(4) Prilog V. mijenja se u skladu s Prilogom III. ovoj Uredbi.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

Sadržaj

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	32
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	32
1.2.	Predmetna područja politike.....	32
1.3.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:.....	32
1.4.	Ciljevi.....	32
1.4.1.	Opći ciljevi.....	32
1.4.2.	Posebni ciljevi.....	32
1.4.3.	Očekivani rezultati i učinak.....	33
1.4.4.	Pokazatelji uspješnosti.....	33
1.5.	Osnova prijedloga/inicijative	33
1.5.1.	Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative	33
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.....	34
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	34
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima.....	35
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele.....	36
1.6.	Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative.....	37
1.7.	Predviđeni načini upravljanja.....	37
2.	MJERE UPRAVLJANJA	38
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja	38
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	38
2.2.1.	Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole.....	38
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika.....	38
2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	38
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	38

3.	PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE	39
3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	39
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva.....	40
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje.....	40
3.2.2.	Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje.....	42
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	44
3.2.4.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom.....	46
3.2.5.	Doprinosi trećih strana.....	46
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode.....	47

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030.

1.2. Predmetna područja politike

Djelovanje u području klime
Naslov 3. Prirodni resursi i okoliš
Glava 9. – Okoliš i klimatska politika

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

- novo djelovanje
- novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja⁴⁵
- produženje postojećeg djelovanja
- spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Izmijeniti Uredbu 2018/841 o LULUCF-u na način koji je razmjern klimatskoj ambiciji za 2030. da se do 2030. postigne neto smanjenje emisija stakleničkih plinova od najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990. te s postupnom i uravnoteženom putanjom prema klimatskoj neutralnosti do 2050., na troškovno učinkovit i usklađen način, uzimajući u obzir potrebu za pravednom tranzicijom i potrebu da svi sektori pridonose nastojanjima EU-a u području klime.

1.4.2. Posebni ciljevi

Posebni cilj br. 1

Klimatski neutralni zemljišni sektor do 2035.: U Komunikaciji Komisije iz 2018. naziva „Čist planet za sve” jasno je navedeno da je potrebno znatno povećanje uklanjanja ugljika ako želimo postići klimatsku neutralnost do 2050. Stoga, kako bi EU bio na putu postizanja klimatske neutralnosti do 2050., mora preokrenuti nedavni pad uklanjanja na temelju zemljišta i već u ovom desetljeću započeti s provedbom mjera za povećanje uklanjanja kako bi se uzelo u obzir da može dulje potrajati dok se ne vide učinci ublažavanja klimatskih promjena na temelju zemljišta.

Posebni cilj br. 2

Pravedan, fleksibilan i integriran okvir klimatske politike za zemljišni sektor: Budući da su mogućnosti za povećanje uklanjanja ugljika neravnomjerno raspodijeljene po državama članicama, a multifunkcionalnost zemljišta dovodi do sinergija i trgovanja, revizijom Uredbe o LULUCF-u morat će se osigurati pravedan, fleksibilan i

⁴⁵ Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

integriran okvir politike, uključujući specifikaciju godišnje dodjele sredstava za razdoblje od 2026. do 2030. u sektorima LULUCF-a i ESR-a.

Posebni cilj br. 3

Pojednostavnjenje pravila za LULUCF: postojeća pravila za LULUCF često su složena i nepotrebna s obzirom na novi oblik cilja od -55 %, na temelju iskustva, osobito s obzirom na određivanje FRL-ova, brojni obračunski koncepti mogu se optimirati i pojednostavniti. Time je moguće smanjiti troškove provedbe i poboljšati integracija sektora LULUCF-a u opće nacionalne klimatske strategije. Osim toga, sustavi praćenja i izvješćivanja trebaju bolje odražavati klimatske učinke sektora.

1.4.3. *Očekivani rezultati i učinak*

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljne korisnike/skupine.

Najvažniji učinak revizije bit će povećanje uklanjanja iz sektora LULUCF-a kako bi se povećao doprinos sektora ambicioznijem klimatskom cilju EU-a do 2030. najavljenom u planu za postizanje klimatskog cilja (-55 %). To je povezano s prvim ciljem ove procjene učinka, klimatski neutralnim zemljišnim sektorom do 2035. Taj učinak utječe na tijela država članica, koja će trebati osmisliti ambiciozne zemljišne politike za postizanje tih ciljeva, te na upravitelje zemljištem (poljoprivrednici, upravitelji šumama) koji će biti akteri na terenu; općenito, taj učinak utječe na sve europske i svjetske građane jer je djelovanje u području klime javno dobro prekogranične prirode.

1.4.4. *Pokazatelji uspješnosti*

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Pokazatelj br. 1: razina smanjenja emisija stakleničkih plinova u EU-u do 2030. (cilj neto smanjenja od 55 % u odnosu na 1990., kako je utvrđeno u europskom zakonu o klimi).

Pokazatelj br. 2: razina uklanjanja stakleničkih plinova u sektorima LULUCF-a do 2030. (cilj uklanjanja 3XXMtCO₂eq do 2030.).

Pokazatelj br. 3: cilj klimatske neutralnosti kombiniranog zemljišnog sektora (LULUCF-a i poljoprivredni sektori s emisijama koje nisu CO₂) do 2035.

Razine smanjenja emisija stakleničkih plinova u EU-u prijavljuju se na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 i drugog sekundarnog zakonodavstva koji se odnose na praćenje i izvješćivanje na temelju Uredbe o LULUCF-u.

1.5. **Osnova prijedloga/inicijative**

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Uredbom, a Komisija treba izraditi odgovarajuće provedbene mjere. Države članice stoga provode politike i mjere te pravne i administrativne odredbe potrebne na nacionalnoj razini kako bi bile u skladu s prijedlogom.

Komisija će povezano s tim revidirati i donijeti ograničen broj sekundarnih zakonodavnih akata, uključujući sveobuhvatno preispitivanje podataka o inventaru do 2025. Preispitivanjem sektora LULUCF i ESR omogućit će se Komisiji da utvrdi

prosijek emisija stakleničkih plinova svake države članice tijekom 2021., 2022. i 2023., ažurira put emisijskih kvota za 2030. i revidira godišnje dodjele sredstava za razdoblje od 2026. do 2030.

Bit će potrebno i sekundarno zakonodavstvo kojim se utvrđuju detaljna pravila povezana s LULUCF-om u registru Unije te praćenje i izvješćivanje o emisijama i provjeravanje izvješća o usklađenosti. Za provedbu će biti potrebni razrađeni razvoji u području informatičke tehnologije u registru Unije radi rješavanja novih vrsta emisijskih jedinica povezanih s fleksibilnom mogućnošću iz LULUCF-ESR-a i novi operatori (države članice).

Nadalje, nakon promjene mehanizma izvješćivanja i usklađenosti 2026. za provedbu će biti potrebno unaprijeđeno i poboljšano praćenje preko Europske agencije za okoliš i povezanih podatkovnih usluga u okviru programa Copernicus.

- 1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Klimatske promjene su prekogranični problem i djelovanje EU-a može učinkovito dopuniti i ojačati regionalno, nacionalno i lokalno djelovanje. Povećanje cilja za smanjenje emisije stakleničkih plinova u EU-u do 2030. utjecat će na mnoge sektore u gospodarstvu EU-a, stoga je koordinirano djelovanje na razini EU-a nužno i ima mnogo veće šanse da dovede do potrebne transformacije kao snažan pokretač troškovno učinkovite promjene i uzlazne konvergencije.

Osim kapaciteta za skladištenje i sekvestraciju ugljika, zemljište nudi i mnoge druge važne proizvode i usluge: opskrbljuje biogospodarske sektore hranom, stočnom hranom i sirovinama, osigurava staništa bioraznolikosti i mnoge usluge ekosustava neophodne za život (npr. pročišćavanje vode i zraka) te nas štiti od određenih posljedica klimatskih promjena (npr. poplave i dezertifikacija). Zbog međuovisnosti tih funkcija i kapaciteta sektora LULUCF-a za sekvestraciju ugljika iz atmosfere potreban je integrirani pristup djelovanju u području klime u zemljišnom sektoru kako bi se optimiralo planiranje korištenja zemljišta i utvrdile prakse koje pogođuju svima.

Osim toga, potencijal za povećanje uklanjanja ugljika na temelju zemljišta i povezani troškovi neravnomjerno su raspodijeljeni među državama članicama. Ključni čimbenik je područje dostupno za djelovanje u području klime koje ovisi o topografskim ili gospodarskim čimbenicima. Nadalje, vrsta tla i korištenja zemljišta, u kombinaciji s drugim čimbenicima povezanima s klimom i zemljopisnom širinom, negativno utječu na potencijal povećanja uklanjanja.

Stoga Uredba o LULUCF-u predstavlja sinergiju s mnogim drugim inicijativama politika EU-a koje obuhvaćaju aktivnosti povezane sa zemljištem.

- 1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Uredba o LULUCF-u postojeći je instrument politike EU-a koji je donesen 2018. Međutim, Komisija je stekla dragocjeno iskustvo od 2013., kad je na snagu stupila

Odluka 529/2013/EU⁴⁶ kojom se od država članica zahtijevalo da za zemljišta na svojem državnom području primijene poseban sustav za obračunavanje emisijskih jedinica.

Ovaj prijedlog temelji se na iskustvu prikupljenom u okviru ovih dviju regulatornih inicijativa, kao i na Komunikaciji o povećanju klimatskih ambicija Europe za 2030., dugoročnoj strategiji za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo te drugim relevantnim inicijativama europskog zelenog plana. Inicijativa se temelji i na procesu koji se temelji na integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima i okviru navedenom u Uredbi o upravljanju.

1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Ovaj prijedlog dio je klimatskog i energetske paketa za ostvarivanje cilja od 55 %. Opći je cilj paketa uskladiti zakonodavstvo Unije s većom klimatskom ambicijom EU-a. Sve inicijative u paketu usko su povezane, a svaka ovisi o oblikovanju drugih. Ovim zakonodavnim prijedlogom nadopunjuju se prijedlozi iz paketa i održava se dosljednost s njima.

Postoje i snažne veze s drugim inicijativama Komisije o zaštiti i poboljšanju uklanjanja ugljika na temelju prirodnih postupaka, poboljšanju otpornosti šuma EU-a na klimatske promjene, obnavljanju degradiranog zemljišta i ekosustava, ponovnoj uspostavi močvarnog područja tresetišta i promicanju biogospodarstva, uključujući upotrebu trajnih drvnih proizvoda, uz potpuno poštovanje ekoloških načela kojima se potiče bioraznolikost:

- a) strategija EU-a za bioraznolikost do 2030.⁴⁷;
- b) strategija „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav⁴⁸;
- c) strategija EU-a za šume⁴⁹;
- d) [ciljevi EU-a za obnovu prirode]⁵⁰;
- e) strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama⁵¹;
- f) strategija EU-a za smanjenje emisija metana⁵²;
- g) [strategija EU-a za tlo⁵³];
- h) održivo biogospodarstvo za Europu⁵⁴;
- i) akcijski plan za kružno gospodarstvo za čišću i konkurentniju Europu⁵⁵;
- j) akcijski plan za postizanje nulte stope onečišćenja⁵⁶;

⁴⁶ <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/529/oj>

⁴⁷ COM(2020) 380 final.

⁴⁸ COM/2020/381 final.

⁴⁹ [...]

⁵⁰ [...]

⁵¹ COM/2021/82 final.

⁵² COM/2020/663 final.

⁵³ [...]

⁵⁴ COM/2018/673 final

⁵⁵ COM/2020/98 final.

⁵⁶ COM/2021/400 final.

k) dugoročna vizija EU-a za ruralna područja⁵⁷.

Sektor LULUCF-a povezan je sa svim ekosustavima i gospodarskim aktivnostima koje se oslanjaju na zemljište i usluge koje proizlaze iz njega. Stoga Uredba o LULUCF-u predstavlja sinergije s drugim politikama EU-a koje obuhvaćaju aktivnosti povezane sa zemljištem, uglavnom zajedničkom poljoprivrednom politikom⁵⁸ i energetsom politikom, osobito u odnosu na energiju iz obnovljivih izvora.

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

—

⁵⁷ COM/2021/[345] final.

⁵⁸ COM/2018/392 final.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

Ograničeno trajanje

na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG

financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzete obveze i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

✓ Neograničeno trajanje

✓ provedba s početnim razdobljem od 2023. do 2024.

✓ nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja⁵⁹

✓ **Izravno upravljanje** koje provodi Komisija

✓ putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije

putem izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile

međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)

EIB-u i Europskom investicijskom fondu

✓ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe

tijelima javnog prava

tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva

tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva

osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.

Napomene

Kao što je već uključeno u članak 14. stavak 4. postojeće uredbe, pomoć u provjeri inventara i usklađenosti pruža EEA.

⁵⁹ Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx> BudgWeb:

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Komisija će nastaviti pratiti i ocjenjivati napredak u primjeni Uredbe o LULUCF-u, zbog čega države članice moraju Komisiji podnositi godišnje izvješće o politikama i mjerama za emisije i uklanjanja. Podaci o praćenju, izvješćivanju i provjeravanju (MRV) dobiveni u okviru regulacije sektorâ preko EEA-e bit će ključni izvor informacija za Komisiju u procjeni napretka u predmetnim sektorima.

Konačno, Komisija redovito provodi studije o različitim bitnim aspektima klimatske politike EU-a.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Nije primjenjivo – prijedlogom se ne provodi financijski program nego oblikuje dugoročna politika. Način upravljanja, mehanizmi provedbe financiranja, modeli plaćanja i predložene strategije kontrole povezane sa stopama pogreške nisu primjenjivi. Za provedbu ovog prijedloga bit će potrebna preraspodjela ljudskih resursa u Komisiji. Odgovarajući postupci već su uspostavljeni.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Ovom inicijativom ne uvode se nove znatne kontrole/rizici koji ne bi bili obuhvaćeni postojećim okvirom unutarnje kontrole. Nisu predviđene posebne mjere osim primjene Financijske uredbe.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta	Doprinos			
	Broj	Dif./Nedif. [1]	zemalja EFTA-e[2]	zemalja kandidatkinja[3]	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
3	09 01 01 01	Nedif.	DA	NE	NE	NE
3	09 02 03	Dif.	DA	NE	NE	NE
3	09 10 02	Dif.	DA	DA	DA	NE
7	20 01 02 01	Nedif.	NE	NE	NE	NE
7	20 02 06 01	Nedif.	NE	NE	NE	NE
7	20 02 06 02	Nedif.	NE	NE	NE	NE
7	20 02 06 03	Nedif.	NE	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije: nije primjenjivo.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira			3	„prirodni resursi i okoliš”				
067			2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Odobrena sredstva za poslovanje								
09 02 03	Obveze	(1)	1,000	1,000	3,000		2,000	7,000
	Plaćanja	(2)		0,400	1,000	1,800	1,800	5,000
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe								
09 01 01 01		(3)			0,192	0,042	0,067	0,301
UKUPNA odobrena sredstva za GU CLIMA	Obveze	= 1 + 3	1,000	1,000	3,192	0,042	2,067	7,301
	Plaćanja	= 2 + 3	–	0,400	1,192	1,842	1,867	5,301
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	1,000	1,000	3,192	0,042	2,067	7,301
	Plaćanja	(5)		0,400	1,192	1,842	1,867	5,301
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)						
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 3. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	= 4 + 6	1,000	1,000	3,192	0,042	2,067	7,301
	Plaćanja	= 5 + 6	–	0,400	1,192	1,842	1,867	5,301

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi”
---	---	---------------------------

U ovaj se dio unose „administrativni proračunski podaci”, koji se najprije unose u prilog zakonodavnom financijskom izvještaju (Prilog V. internim pravilima), koji se učitava u sustav DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Glavna uprava: CLIMA							
Ÿ Ljudski resursi		0,608	0,608	0,760	0,760	0,912	3,648
Ÿ Ostali administrativni rashodi		0,055	0,107	0,107	–	–	0,269
UKUPNO GU CLIMA	Odobrena sredstva	0,663	0,715	0,867	0,760	0,912	3,917
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,663	0,715	0,867	0,760	0,912	3,917

		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA od 1. do 7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	1,663	1,715	4,059	0,802	2,979	11,218
	Plaćanja	0,663	1,115	2,059	2,602	2,779	9,218

3.2.2. *Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje*

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate ↓			Year 2023.	Year 2024.	Year 2025.	Year 2026.	Year 2027.			UKUPNO							
	REZULTATI																
	Vrsta 60	Prosje čni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupn i broj
POSEBNI CILJ br. 1 ⁶¹ ...																	
– Ažuriranje i			0,000	0,000	0,192	0,042	0,067										0,301
– Priprema			0,300	0,300	0,300												0,900
Međubroj za posebni cilj br. 1																	1,201
POSEBNI CILJ br. 2...																	
– Pravedna			0,300	0,300	2,300		2,000										4,900
Međubroj za posebni cilj br. 2																	
POSEBNI CILJ br. 3...																	
–			0,400	0,400	0,400												1,200
Međubroj za posebni cilj br. 3																	
UKUPNO			1,000	1,000	3,192	0,042	2,067										7,301

⁶⁰ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađene prometnice itd.).

⁶¹ Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira						
Ljudski resursi	0,608	0,608	0,760	0,760	0,912	3,648
Ostali administrativni rashodi	0,055	0,107	0,107	–	–	0,269
Međuzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	0,663	0,715	0,867	0,760	0,912	3,917
Izvan NASLOVA 7.[1] višegodišnjeg financijskog okvira						
Ljudski resursi	–	–	–	–	–	–
Ostali administrativni rashodi	–	–	0,192	0,042	0,067	0,301
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	–	–	0,192	0,042	0,067	0,301
UKUPNO	0,663	0,715	1,059	0,802	0,979	4,218

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Ÿ Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)					
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)	4	4	5	5	6
20 01 02 03 (delegacije)					
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)					
01 01 01 11 (izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
Ÿ Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)[1]					
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne oмотrice”)					
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)					
XX 01 xx yy zz [2]	– u sjedištima				
	– u delegacijama				
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)					
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
UKUPNO	4	4	5	5	6

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis za daća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	<p>Dodatni ljudski resursi potrebni su za:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izradu pravnih dokumenata i odobravanje izmjena sekundarnog zakonodavstva kojima se utvrđuju detaljna provedbena pravila o dražbi, registar Unije, praćenje i izvješćivanje, provjeru izvješća, – zadatke provedbe koji se odnose na proširenje zemljišnog sektora kako bi uključivali emisije koje nisu CO₂ iz poljoprivrede, – praćenje unaprijeđene i poboljšane provedbe obveza praćenja, izvješćivanja i provjeravanja (MRV), na dazora da EEA-e, – analizu poslovanja za prilagodbe u području informatičke tehnologije i naknadni rad novih elemenata u registru Unije. Poslovna inteligencija i obveze izvješćivanja. Upravljanje odnosima s klijentima i koordinacija novih resursa Službe za podršku.
Vanjsko osoblje	

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- ✓ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

Rashodi koji će nastati unutar omotnice programa LIFE

- zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije, odgovarajuće iznose te instrumente čija se upotreba predlaže.

- zahtijeva reviziju VFO-a.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.2.5. Doprinosi trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ✓ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju						
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva						

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - na vlastita sredstva
 - na ostale prihode
 - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁶²					
			Year 2023.	Year 2024.	Year 2025.	Year 2026.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	
Članak								

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

[...]

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

[...]

⁶²

Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20% na ime troškova naplate.

Sadržaj

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	50
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	50
1.2.	Predmetna područja politike.....	50
1.3.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:.....	50
1.4.	Ciljevi.....	50
1.4.1.	Opći ciljevi.....	50
1.4.2.	Posebni ciljevi.....	50
1.4.3.	Očekivani rezultati i učinak.....	51
1.4.4.	Pokazatelji uspješnosti.....	51
1.5.	Osnova prijedloga/inicijative	51
1.5.1.	Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative	51
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.	52
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	52
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	53
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	54
1.6.	Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative.....	55
1.7.	Predviđeni načini upravljanja.....	55
2.	MJERE UPRAVLJANJA	56
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja	56
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	56
2.2.1.	Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole.....	56
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarne kontrole za ublažavanje rizika.....	56

2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	56
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	56
3.	PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE	57
3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	57
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva.....	58
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje.....	58
3.2.2.	Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje.....	60
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	62
3.2.4.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom.....	64
3.2.5.	Doprinosi trećih strana.....	64
3.3.	Procijenjeni učinak na prihod	66

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ „AGENCIJE”

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. [...]

1.2. Predmetna područja politike

Djelovanje u području klime

Naslov 3. Prirodni resursi i okoliš Glava 9. – Okoliš i klimatska politika (MFF 2021/27)

1.3. Prijedlog se odnosi na

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja⁶³

produženje postojećeg djelovanja

spajanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Izmijeniti Uredbu 2018/841 o LULUCF-u na način koji je razmjern klimatskoj ambiciji za 2030. da se do 2030. postigne neto smanjenje emisija stakleničkih plinova od najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990. te s postupnom i uravnoteženom putanjom prema klimatskoj neutralnosti do 2050., na troškovno učinkovit i usklađen način, uzimajući u obzir potrebu za pravednom tranzicijom i potrebu da svi sektori pridonose nastojanjima EU-a u području klime.

1.4.2. Posebni ciljevi

Posebni cilj br. 1

Klimatski neutralan zemljišni sektor do 2035.: U Komunikaciji Komisije iz 2018. naziva „Čist planet za sve” jasno je navedeno da je potrebno znatno povećanje uklanjanja ugljika ako želimo postići klimatsku neutralnost do 2050. Stoga, kako bi EU bio na putu postizanja klimatske neutralnosti do 2050., mora preokrenuti nedavni pad uklanjanja na temelju zemljišta i već u ovom desetljeću započeti s provedbom mjera za povećanje uklanjanja kako bi se uzelo u obzir da može dulje potrajati dok se ne vide učinci ublažavanja klimatskih promjena na temelju zemljišta.

⁶³

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

Cilj za EEA-u: dodatne provjere kvalitete inventara emisija poljoprivrednog sektora i sektora LULUCF, uključujući provjere dosljednosti između podataka o inventaru stakleničkih plinova u EU-u i državama članicama te sustava certifikacije za ugljik.

Djelovanja:

uz veća očekivanja s obzirom na metode koje će primjenjivati države članice povećat će se količina informacija čiju kvalitetu treba provjeriti tijekom početnih provjera inventara sektora LULUCF, dok će vremenski okvir za provedbu tih provjera ostati isti.

Trebat će se osigurati dosljednost između podataka o inventaru stakleničkih plinova država članica i informacija o certifikaciji za ugljik na razini poljoprivrednog gospodarstva (u slučaju donošenja zakonodavstva).

Od 2024.: integracija postupka osiguravanja kvalitete / kontrole kvalitete za poljoprivredni sektor s emisijama koje nisu CO₂ kako bi se mogla provesti dosljedna provjera podataka o inventaru emisija u poljoprivrednom sektoru i sektoru LULUCF, kao priprema za provedbu kombiniranog zemljišnog sektora.

Posebni cilj br. 2

Pravedan, fleksibilan i integriran okvir klimatske politike za zemljišni sektor: Budući da su mogućnosti za povećanje uklanjanja ugljika neravnomjerno raspodijeljene po državama članicama, a multifunkcionalnost zemljišta dovodi do sinergija i trgovanja, revizijom Uredbe o LULUCF-u morat će se osigurati pravedan, fleksibilan i integriran okvir politike.

Cilj za EEA-u: podržati sveobuhvatno preispitivanje inventara emisija u poljoprivrednom sektoru i sektoru LULUCF-a.

Djelovanja: uspostava i rad tajništva za preispitivanje kako bi zajedno s ugovorenim voditeljima preispitivanja obavljali sveobuhvatna preispitivanja poljoprivrednog sektora i sektora LULUCF-a radi utvrđivanja ciljeva za usklađenost (2025.) i provođenja provjere usklađenosti s ciljevima (2027. i 2032.).

Posebni cilj br. 3

Pojednostavnjenje pravila za LULUCF: postojeća pravila za LULUCF često su složena i nepotrebna s obzirom na novi oblik cilja od -55 %, na temelju iskustva, osobito s obzirom na određivanje FRL-ova, brojni obračunski koncepti mogu se optimirati i pojednostavniti. Uz revidiranu uredbu o LULUCF-u kojom se primjenjuju metodologije viših razina za države članice, a posebno radi boljeg razlikovanja različitih vrsta kopnenih površina u zemljišta s velikim zalihama ugljika, područja pod zaštitom i područja pod rizikom od klimatskih promjena, potrebno je izraditi dodatne skupove geoprostornih podataka u svrhu potpore državama članicama. Time je moguće smanjiti troškove provedbe i poboljšati integracija sektora LULUCF-a u opće nacionalne klimatske strategije. Osim toga, sustavi praćenja i izvješćivanja trebaju bolje odražavati klimatske učinke sektora.

Cilj za EEA-u: olakšati poboljšano i godišnje zemljopisno praćenje spremnika ugljika i razvoj paneuropskog skupa podataka za praćenje i procjenu napretka, osigurati da povećana uklanjanja ugljika ne dovode do negativnog učinka na okoliš

Djelovanja:

podržati države članice u upotrebi takvih podataka (razvoj kapaciteta) te omogućiti pružanje cjelokupne paneuropske procjene tih kopnenih površina i upotrebu takvih slojevitih podataka

o korištenju zemljišta tijekom postupka osiguravanja kvalitete / kontrole kvalitete i postupka preispitivanja podataka koje su dostavile države članice.

Uspostaviti i provesti dvogodišnju procjenu kako bi se osiguralo da povećana potražnja za uklanjanjima ugljika u poljoprivrednom sektoru i sektoru LULUCF-a ne dovede do negativnih učinaka na okoliš, osobito bioraznolikost.

Pripremiti redovite procjene učinaka klimatskih promjena na stanje šumarstva i poljoprivrede radi zaštite kapaciteta sektora s obzirom na ponore CO₂.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljne korisnike/skupine.

Najvažniji učinak revizije bit će povećanje uklanjanja iz sektora LULUCF-a kako bi se povećao doprinos sektora ambicioznijem klimatskom cilju EU-a do 2030. najavljenom u planu za postizanje klimatskog cilja (-55 %). To je povezano s prvim ciljem ove procjene učinka, klimatski neutralnim zemljišnim sektorom do 2035. Taj učinak utječe na tijela država članica, koja će trebati osmisliti ambiciozne zemljišne politike za postizanje tih ciljeva, te na upravitelje zemljištem (poljoprivrednici, upravitelji šumama) koji će biti akteri na terenu; općenito, taj učinak utječe na sve europske i svjetske građane jer je djelovanje u području klime javno dobro prekogranične prirode.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Pokazatelj br. 1: razina smanjenja emisija stakleničkih plinova u EU-u do 2030. (cilj neto smanjenja od 55 % u odnosu na 1990., kako je utvrđeno u europskom zakonu o klimi).

Pokazatelj br. 2: razina uklanjanja stakleničkih plinova u sektorima LULUCF-a do 2030. (cilj uklanjanja 3XXMtCO₂eq do 2030.).

Pokazatelj br. 3: cilj klimatske neutralnosti kombiniranog zemljišnog sektora (LULUCF i poljoprivredni sektori s emisijama koje nisu CO₂) do 2035.

Razine smanjenja emisija stakleničkih plinova u EU-u prijavljuju se na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 i drugog sekundarnog zakonodavstva koji se odnose na praćenje i izvješćivanje na temelju Uredbe o LULUCF-u.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Uredbom, a Komisija treba izraditi odgovarajuće provedbene mjere.

Nadalje, nakon promjene mehanizma izvješćivanja i usklađenosti 2026. za provedbu će biti potrebno unaprijeđeno i poboljšano praćenje preko Europske agencije za okoliš i povezanih podatkovnih usluga u okviru programa Copernicus.

Revidiranom uredba o LULUCF-u utvrđuju se ambiciozni i uvjerljivi ciljevi za sektor LULUCF-a i poljoprivredni sektor kako bi se podržalo postizanje smanjenja emisije stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990., kako je navedeno u europskom zakonu o klimi. Prijedlogom revidirane Uredbe o LULUCF-u nastoji se povećati sekvencijalno uklanjanje ugljika u poljoprivrednom sektoru i sektoru LULUCF-a, radi ugljične neutralnosti dvaju kombiniranih sektora do 2035. Istodobno, trebalo bi osigurati da to povećano uklanjanje CO₂ ne prouzroči negativne učinke na okoliš, osobito bioraznolikost, na javno zdravlje ili na društvene ili gospodarske ciljeve.

Revidiranom uredbom o LULUCF-u stoga će se od država članica zahtijevati da primjenjuju preciznije metodologije za procjenu emisija i uklanjanja iz svojih poljoprivrednih sektora i sektora LULUCF-a, uključujući i bolju upotrebu geoprostornih podataka za potporu tim izračunima na višoj razini. Konkretno, kako bi se moglo otkriti i pratiti spremnike ugljika u zemljištima s velikim zalihama ugljika, područjima pod zaštitom i područjima pod rizikom od klimatskih promjena, bit će potrebne metodologije na visokoj razini za koje su potrebni

pravodobni, standardizirani i na razini EU-a usklađeni skupovi podataka i usluge usklađeni koji se primjenjuju u skladu sa smjernicama IPCC-a.

Kao posljedica promjene od „pravila o neutralnoj ili pozitivnoj bilanci” prema smanjenju neto emisija iz sektora LULUCF-a koje započinje 2026. kao doprinos općem klimatskom cilju EU-a, bit će potrebno postaviti ciljeve za usklađenost kojima će se zahtijevati dodatna sveobuhvatna preispitivanja inventara stakleničkih plinova. Za to će biti potrebna pripremna faza tijekom 2024./2025.

- 1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Klimatske promjene su prekogranični problem i djelovanje EU-a može učinkovito dopuniti i ojačati regionalno, nacionalno i lokalno djelovanje. Povećanje cilja za smanjenje emisije stakleničkih plinova u EU-u do 2030. utjecat će na mnoge sektore u gospodarstvu EU-a, stoga je koordinirano djelovanje na razini EU-a nužno i ima mnogo veće šanse da dovede do potrebne transformacije kao snažan pokretač troškovno učinkovite promjene i uzlazne konvergencije.

Osim kapaciteta za skladištenje i sekvencijaciju ugljika, zemljište nudi i mnoge druge važne proizvode i usluge: opskrbljuje biogospodarske sektore hranom, stočnom hranom i sirovinama, osigurava staništa bioraznolikosti i mnoge usluge ekosustava neophodne za život (npr. pročišćavanje vode i zraka) te nas štiti od određenih posljedica klimatskih promjena (npr. poplave i dezertifikacija). Zbog međuovisnosti tih funkcija i kapaciteta sektora LULUCF-a za sekvencijaciju ugljika iz atmosfere potreban je integrirani pristup djelovanju u području klime u zemljišnom sektoru kako bi se optimiralo planiranje korištenja zemljišta i utvrdila prakse koje pogoduju svima.

Osim toga, potencijal za povećanje uklanjanja ugljika na temelju zemljišta i povezani troškovi neravnomjerno su raspodijeljeni među državama članicama. Ključni čimbenik je područje dostupno za djelovanje u području klime koje ovisi o topografskim ili gospodarskim čimbenicima. Nadalje, vrsta tla i korištenja zemljišta, u kombinaciji s drugim čimbenicima povezanim s klimom i zemljopisnom širinom, negativno utječu na potencijal povećanja uklanjanja.

Kao potporu revidirane Uredbe o LULUCF-u bit će potreban pouzdan i transparentan sustav praćenja, izvješćivanja i provjeravanja (MRV) koji će morati premašiti postojeći sustav MRV-a prema postojećoj Uredbi o LULUCF-u. Morat će imati i mogućnost uspostavljanja veze između odabira upravljanja zemljištem u poljoprivrednom sektoru i sektoru LULUCF-a te učinka na sekvencijaciju ugljika i zaštitu bioraznolikosti.

Trenutačno su dostupni ograničeni resursi EEA-e za podržavanje MRV-a inventara emisija u sektoru LULUCF-a, prema zahtjevu utvrđenom u uredbama EU 2018/841 (Uredba o LULUCF-u) i EU 2018/1999 (Uredba o upravljanju).

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Uredba o LULUCF-u postojeći je instrument politike EU-a koji je donesen 2018. Međutim, Komisija je stekla dragocjeno iskustvo od 2013., kad je na snagu stupila Odluka 529/2013⁶⁴ kojom se od država članica zahtijevalo da za zemljišta na svojem državnom području primijene poseban sustav za obračunavanje emisijskih jedinica. Službe Komisije i EEA-e imaju izravno iskustvo u ocjenjivanju inventara država članica u sektoru LULUCF-a, s trenutačno ograničenom dostupnošću resursa (zbog ograničenog područja primjene postojećeg regulatornog okvira na LULUCF). To je iskustvo izravno ukazalo na nedostatke i djelovanja koja su potrebna za potpunu modernizaciju sastavljanja inventara, uz primjenu alata i usluga razvijenih u okviru programa EU-a kojima upravlja EEA (prije svega, Copernicus).

Ovaj prijedlog stoga se temelji na iskustvu prikupljenom u okviru ranijih regulatornih inicijativa, kao i na Komunikaciji o povećanju klimatskih ambicija Europe za 2030., dugoročnoj strategiji za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo te drugim relevantnim inicijativama europskog zelenog plana, kao što je Digitalna Europa. Inicijativa se temelji i na procesu koji se temelji na integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima i okviru navedenom u Uredbi o upravljanju, a koji će činiti središnji dio budućeg postupka utvrđivanja ciljeva. [...]

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Ovaj prijedlog dio je klimatskog i energetskog paketa za ostvarivanje cilja od 55 %. Opći je cilj paketa uskladiti zakonodavstvo Unije s većom klimatskom ambicijom EU-a. Sve inicijative u paketu usko su povezane, a svaka ovisi o oblikovanju drugih. Ovim zakonodavnim prijedlogom nadopunjuju se prijedlozi iz paketa i održava se dosljednost s njima.

Postoje i snažne veze s drugim inicijativama Komisije o zaštiti i poboljšanju uklanjanja ugljika na temelju prirodnih postupaka, poboljšanju otpornosti šuma EU-a na klimatske promjene, obnavljanju degradiranog zemljišta i ekosustava, ponovnoj uspostavi močvarnog područja tresetišta i promicanju biogospodarstva, uključujući upotrebu trajnih drvnih proizvoda, uz potpuno poštovanje ekoloških načela kojima se potiče bioraznolikost:

- a) strategija EU-a za bioraznolikost do 2030.⁶⁵;
- b) strategija „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav⁶⁶;
- c) strategija EU-a za šume⁶⁷;
- (d) plan EU-a za obnovu prirode;
- e) strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama⁶⁸;
- f) strategija EU-a za smanjenje emisija metana⁶⁹;
- g) [strategija EU-a za tlo⁷⁰];

⁶⁴ <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/529/oj>

⁶⁵ COM(2020) 380 final.

⁶⁶ COM/2020/381 final.

⁶⁷ [...]

⁶⁸ COM/2021/82 final.

⁶⁹ COM/2020/663 final.

- h) održivo biogospodarstvo za Europu⁷¹;
- i) akcijski plan za kružno gospodarstvo za čišću i konkurentniju Europu⁷²;
- j) akcijski plan za postizanje nulte stope onečišćenja⁷³;
- k) dugoročna vizija EU-a za ruralna područja⁷⁴.

Sektor LULUCF-a povezan je sa svim ekosustavima i gospodarskim aktivnostima koje se oslanjaju na zemljište i usluge koje proizlaze iz njega. Stoga Uredba o LULUCF-u predstavlja sinergije s drugim politikama EU-a koje obuhvaćaju aktivnosti povezane sa zemljištem, uglavnom zajedničkom poljoprivrednom politikom⁷⁵ i energetsom politikom, osobito u odnosu na energiju iz obnovljivih izvora.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

–

⁷⁰

[...]

⁷¹

COM/2018/673 final

⁷²

COM/2020/98 final.

⁷³

COM/2021/400 final

⁷⁴

[...]

⁷⁵

[...]

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

Ograničeno trajanje

- prijedlog/inicijativa na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- financijski učinak od GGGG do GGGG

Neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od GGGG do GGGG
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja⁷⁶

✓ Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- preko izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjerenjem zadaća izvršenja proračuna:

međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)

EIB-u i Europskom investicijskom fondu

✓ tijelima iz članka 70. i 71.

tijelima javnog prava

tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva

tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva

osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Napomene

Komisiju će podržati Europska agencija za okoliš (EEA) kako je prethodno opisano u skladu sa svojim godišnjim programom rada. EEA će taj posao obavljati u sklopu svojeg aktualnog mandata i u skladu s „Jedinstvenim programskim dokumentom”, u kojem je utvrđen višegodišnji i godišnji program rada EEA-e (članak 32. Uredbe 2019/715 – Okvirna financijska uredba).

⁷⁶ Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Komisija će nastaviti pratiti i ocjenjivati napredak u primjeni Uredbe o LULUCF-u, zbog čega države članice moraju Komisiji podnositi godišnje izvješće o politikama i mjerama za emisije i uklanjanja. Podaci o praćenju, izvješćivanju i provjeravanju (MRV) dobiveni u okviru regulacije sektorâ preko EEA-e bit će ključni izvor informacija za Komisiju u procjeni napretka u predmetnim sektorima.

Konačno, Komisija redovito provodi studije o različitim bitnim aspektima klimatske politike EU-a.

[...]

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Nije primjenjivo – prijedlogom se ne provodi financijski program nego oblikuje dugoročna politika. Način upravljanja, mehanizmi provedbe financiranja, modeli plaćanja i predložene strategije kontrole povezane sa stopama pogreške nisu primjenjivi. Za provedbu ovog prijedloga bit će potrebna preraspodjela ljudskih resursa u Komisiji. Odgovarajući postupci već su uspostavljeni.

[...]

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika*

[...]

[...]

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Ovom inicijativom ne uvode se nove znatne kontrole/rizici koji ne bi bili obuhvaćeni postojećim okvirom unutarnje kontrole. Nisu predviđene posebne mjere osim primjene Financijske uredbe.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Za potrebe suzbijanja prijevare, korupcije i svih drugih nezakonitih radnji odredbe Uredbe (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) primjenjuju se na EEA-u bez ograničenja. EEA ima posebnu strategiju suzbijanja prijevara i pripadajući akcijski plan. Nadalje, u Uredbi o osnivanju EEA-e utvrđene su odredbe o izvršenju i kontroli proračuna EEA-e i o primjenjivim financijskim propisima, uključujući propise o sprečavanju prijevara i nepravilnosti.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta	Doprinos			
	Broj	Dif./Nedif.[1]	zemalja EFTA-e[2]	zemalja kandidatkinja[3]	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
3	09 02 03	Dif.	DA	NE	NE	NE
3	09 10 02	Dif.	DA	DA	DA	NE
7	20 01 02 01	Nedif.	NE	NE	NE	NE
7	20 02 06 01	Nedif.	NE	NE	NE	NE
7	20 02 06 02	Nedif.	NE	NE	NE	NE
7	20 02 06 03	Nedif.	NE	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije: nije primjenjivo

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira			3	Prirodni resursi i okoliš				
[Tijelo]: EEA			2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Glava 1.	Obveze	(1)		1,967	2,006	2,046	2,087	8,106
	Plaćanja	(2)		1,967	2,006	2,046	2,087	8,106
Glava 2.	Obveze	(1a)		0,177	0,181	0,184	0,198	0,740
	Plaćanja	(2a)		0,177	0,181	0,184	0,198	0,740
Glava 3.	Obveze	(3a)		0,153	1,156	0,159	1,162	2,631
	Plaćanja	(3b)		0,153	1,156	0,159	1,162	2,631
UKUPNA odobrena sredstva za EEA-u	Obveze	= 1 + 1a + 3a		2,297	3,343	2,390	3,447	11,476
	Plaćanja	= 2 + 2a + 3b		2,297	3,343	2,390	3,447	11,476

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira		7	„Administrativni rashodi”				
--	--	---	---------------------------	--	--	--	--

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Glavna uprava: CLIMA						
Ljudski resursi	0,608	0,608	0,760	0,760	0,912	3,648
Ostali administrativni rashodi	0,055	0,107	0,107	–	–	0,269
UKUPNO GU CLIMA	0,663	0,715	0,867	0,760	0,912	3,917

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,663	0,715	0,867	0,760	0,912	3,917
---	-----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA od 1. do 7. višegodišnjeg financijskog okvira*	Obveze	0,663	3,012	4,209	3,150	4,359	15,393
	Plaćanja	0,663	3,012	4,209	3,150	4,359	15,393

* Učinak dodatnih financijskih sredstava za Europsku agenciju za okoliš na proračun nadoknadi će se kompenzacijskim smanjenjem iz proračuna programa LIFE.

3.2.2. Procijenjeni utjecaj na odobrena sredstva [tijela]

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Navedi ciljeve i rezultate ⇓			Year 2024.		Year 2025.		Year 2026.		Year 2027.		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)						UKUPNO		
	REZULTATI																		
	Vrsta 77	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj
POSEBNI CILJ br. 2 ⁷⁸ ...																			
– sveobuhvatno						1 mil.					1 mil.								2 mil.
– Rezultat																			
– Rezultat																			
Međubroj za posebni cilj br. 1																			
POSEBNI CILJ br. 2...																			
– Rezultat																			
Međubroj za posebni cilj br. 2																			
UKUPNI TROŠAK																			

⁷⁷ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađene prometnice itd.).
⁷⁸ Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”.

3.2.3. Procijenjeni učinak na ljudske resurse [tijela]

3.2.3.1. Sažetak

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Privremeno osoblje (razredi AD)		1,636	1,669	1,702	1,736	6,742
Privremeno osoblje (razredi AST)		–	–	–	–	–
Ugovorno osoblje		0,331	0,338	0,344	0,351	1,364
Upućeni nacionalni stručnjaci		–	–	–	–	–
UKUPNO		1,967	2,006	2,046	2,087	8,106

Potrebe s obzirom na osoblje (EPRV):

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Privremeno osoblje (razredi AD)	4	8	8	8	8	36
Privremeno osoblje (razredi AST)						0
Ugovorno osoblje	1	3	3	3	3	13
Upućeni nacionalni stručnjaci						0
UKUPNO	5	11	11	11	11	49

Navesti predviđeni datum zapošljavanja i prema tome prilagoditi iznos (ako se zapošljava u srpnju, uzima se u obzir samo 50 % prosječnog troška) te navesti daljnja objašnjenja.

3.2.3.2. Procijenjene potrebe s obzirom na ljudske resurse za matičnu glavnu upravu

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u cijelom iznosu (ili najviše do jednog decimalnog mjesta)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)					
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)	4	4	5	5	6
20 01 02 03 (delegacije)					
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)					
01 01 01 11 (izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)[1]					
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotrice“)					
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)					
XX 01 xx yy zz [2]	– u sjedištima				
	– u delegacijama				
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)					
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
UKUPNO	4	4	5	5	6

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjeren o upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis za daća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	<p>Dodatni ljudski resursi potrebni su za:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izradu pravnih dokumenata i odobranje izmjena sekundarnog zakonodavstva kojima se utvrđuju detaljna provedbena pravila o dražbi, registar Unije, praćenje i izvješćivanje, provjeru izvješća, – za datke provedbe koji se odnose na proširenje zemljišnog sektora kako bi uključivali emisije koje nisu CO₂ iz poljoprivrede, – praćenje unaprijedene i poboljšane provedbe obveza praćenja, izvješćivanja i provjeravanja (MRV), – prilagodbe u području informatičke tehnologije u registru Unije (zajedno s ETS-om).
Vanjsko osoblje	

Opis izračuna troškova za ekvivalent punog radnog vremena trebao bi biti uključen u Prilog V. odjeljak 3.

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

- Prijedlog/inicijativa u skladu je s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom.
- Prijedlog/inicijativa iziskuje reprogramiranje relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira.

Objasniti o kakvom je reprogramiranju riječ te navesti predmetne proračunske linije i odgovarajuće iznose.

Učinak dodatnih financijskih sredstava za Europsku agenciju za okoliš na proračun nadoknadit će se kompenzacijskim smanjenjem iz proračuna programa LIFE. Povećanje doprinosa EU-a za EEA-u i smanjenje proračuna programa LIFE odrazit će se na financijsko programiranje za buduće godine.

- Za prijedlog/inicijativu potrebna je primjena instrumenta fleksibilnosti ili revizija višegodišnjeg financijskog okvira⁷⁹.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

[...]

3.2.5. Doprinosi trećih strana

- Prijedlogom/inicijativom ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- Prijedlogom/inicijativom predviđa se sufinanciranje prema sljedećoj procjeni:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Navedi tijelo koje sudjeluje u financiranju						
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva						

⁷⁹

Vidjeti članke 12. i 13. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 2093/2020 od 17. prosinca 2020. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje od 2021. do 2027.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - na vlastita sredstva
 - na ostale prihode
 - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁸⁰				
		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Članak						

Za razne namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Navesti metodu izračuna učinka na prihode.

⁸⁰

Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.

Bruxelles, 14.7.2021
COM(2021) 554 final/2

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 u pogledu područja primjene, pojednostavnjenja pravila o usklađenosti, utvrđivanja ciljeva država članica za 2030. i obvezivanja na zajedničko postizanje klimatske neutralnosti do 2035. u sektoru korištenja zemljišta, šumarstva i poljoprivrede i Uredbe (EU) 2018/1999 u pogledu poboljšanja praćenja, izvješćivanja, praćenja napretka i preispitivanja

{SEC(2021) 554 final} - {SWD(2021) 551 final} - {SWD(2021) 609 final} -
{SWD(2021) 610 final}

PRILOG I.

U Prilogu I. Uredbi (EU) 2018/841 odjeljak B zamjenjuje se sljedećim:

- „B. Spremnici ugljika iz članka 5. stavka 4.:
- (a) živa biomasa;
 - (b) listinac¹;
 - (c) mrtvo drvo¹;
 - (d) mrtva organska tvar²;
 - (e) mineralna tla;
 - (f) organska tla;
 - (g) drvni proizvodi za obračunske kategorije zemljišta pošumljeno zemljište i šumsko zemljište kojim se gospodari.”

¹ Primjenjuje se samo na pošumljeno zemljište i na šumsko zemljište kojim se gospodari.

² Primjenjuje se samo na iskrčeno zemljište, zemljište pod usjevima kojim se gospodari, travnjak kojim se gospodari i močvarno zemljište kojim se gospodari.

PRILOG II.

Umetnut je sljedeći Prilog II.a Uredbi (EU) 2018/841:

„Prilog II.a

Cilj Unije i nacionalni ciljevi država članica za uklanjanje neto stakleničkih plinova u skladu s člankom 4. stavkom 2. koji će se postići do 2030.

Država članica	Vrijednost smanjenja neto stakleničkih plinova u kt ekvivalentu CO₂ do 2030.
Belgija	-1 352
Bugarska	-9 718
Češka	-1 228
Danska	5 338
Njemačka	-30 840
Estonija	-2 545
Irska	3 728
Grčka	-4 373
Španjolska	-43 635
Francuska	-34 046
Hrvatska	-5 527
Italija	-35 758
Cipar	-352
Latvija	-644
Litva	-4 633
Luksemburg	-403
Mađarska	-5 724
Malta	2
Nizozemska	4 523
Austrija	-5 650
Poljska	-38 098
Portugal	-1 358
Rumunjska	-25 665
Slovenija	-146
Slovačka	-6 821
Finska	-17 754
Švedska	-47 321
EU-27	-310 000

”

PRILOG III.

Dio 3. Priloga V. Uredbi (EU) 2018/1999 zamjenjuje se sljedećim:

„Geografski eksplicitni podaci o prenamjeni zemljišta u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova. Inventar stakleničkih plinova funkcionira na temelju elektroničkih baza podataka i geografskih informacijskih sustava i sastoji se od:

(a) sustava za praćenje jedinica za korištenje zemljišta sa zemljištem s velikim zalihama ugljika, kako je definirano u članku 29. stavku 4. Direktive 2018/2001;

(b) sustava za praćenje jedinica za korištenje zemljišta koje su zaštićene, definirane kao zemljište obuhvaćeno jednom ili više sljedećih kategorija:

– zemljište veoma važno za očuvanje bioraznolikosti kako je definirano člankom 29. stavkom 3. Direktive 2018/2001,

– područja od značaja za Zajednicu i posebna područja očuvanja kako su definirana člankom 4. Direktive Vijeća 92/43/EEZ¹ i jedinice zemljišta izvan njih koje podliježu mjerama zaštite i očuvanja na temelju članka 6. stavaka 1. i 2. navedene direktive kako bi se ispunili ciljevi očuvanja područja,

– lokaliteti za razmnožavanje i odmor vrsta navedenih u Prilogu IV. Direktivi 92/43/EEZ koji podliježu mjerama zaštite na temelju članka 12. navedene direktive,

– prirodna staništa navedena u Prilogu I. Direktivi 92/43/EEZ i staništa vrsta navedena u Prilogu II. Direktivi 92/43/EEZ koja se nalaze izvan područja od značaja za Zajednicu ili posebnih područja očuvanja i koja pridonose tim staništima i vrstama koje postižu povoljno stanje očuvanosti na temelju članka 2. navedene direktive ili koje se mogu podvrgnuti preventivnim i sanacijskim mjerama na temelju Direktive 2004/35/EZ²,

– posebna zaštićena područja razvrstana na temelju članka 4. Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³ i jedinice zemljišta izvan njih koje podliježu mjerama zaštite i očuvanja na temelju članka 4. Direktive 2009/147/EEZ i članka 6. stavka 2. Direktive 92/43/EEZ kako bi se ispunili ciljevi očuvanja područja,

– jedinice zemljišta koje podliježu mjerama za očuvanje ptica za koje se prijavi da nemaju siguran status na temelju članka 12. Direktive 2009/147/EZ kako bi se ispunili zahtjevi iz članka 4. stavka 4. druge rečenice navedene direktive o nastojanju sprječavanja onečišćavanja ili pogoršavanja stanja staništa ili ispunio zahtjev iz članka 3. navedene direktive o očuvanju, održavanju dovoljne raznolikosti i područja staništa za vrste ptica,

– sva druga staništa koja država članica odredi za svrhe jednake onima utvrđenima u direktivama 92/42/EEZ i 2009/147/EZ,

¹ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

² Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprječavanja i otklanjanja štete u okolišu (SL L 143, 30.4.2004., str. 56.).

³ Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).

- jedinice zemljišta koje podliježu mjerama potrebnima za zaštitu i osiguravanje sprečavanja pogoršanja ekološkog stanja onih tijela površinskih voda iz članka 4. stavka iii. Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁴,
 - prirodne naplavne ravnice ili područja za zadržavanje poplavnih voda koje štite države članice u vezi s upravljanjem rizicima od poplava na temelju Direktive 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁵,
- (c) sustava za praćenje jedinica za korištenje zemljišta koje podliježu obnovi, definirane kao zemljište obuhvaćeno jednom od sljedećih kategorija ili više njih:
- područja od značaja za Zajednicu, posebna područja očuvanja i posebna zaštićena područja opisana u prethodnoj točki (b), zajedno s jedinicama zemljišta izvan njih za koje je utvrđeno da trebaju mjere obnove ili kompenzacijske mjere za postizanje ciljeva očuvanja područja,
 - staništa vrsta divljih ptica iz članka 4. stavka 2. Direktive 2009/147/EZ ili navedenih u ovom Prilogu I., koja se nalaze izvan posebnih zaštićenih područja i za koja je utvrđeno da trebaju mjere obnove za svrhe Direktive 2009/147/EZ,
 - prirodna staništa navedena u Prilogu I. Direktivi 92/43/EEZ i staništa vrsta navedena u Prilogu II. Direktivi 92/43/EEZ koja se nalaze izvan područja od značaja za Zajednicu ili posebnih područja očuvanja i za koje je utvrđeno da trebaju mjere obnove za postizanje povoljnog stanja očuvanosti na temelju Direktive 92/43/EEZ i/ili za koje je utvrđeno da trebaju sanacijske mjere u smislu članka 6. Direktive 2004/35/EZ,
 - područja za koja je utvrđeno da im je potrebna obnova prema planu za obnovu prirode koji se primjenjuje u državi članici,
 - jedinice zemljišta koje podliježu mjerama potrebnima za obnovu u dobro ekološko stanje tijela površinskih voda iz članka 4. stavka iii. Direktive 2000/60/EZ ili mjerama potrebnima za obnovu takvih tijela u visoko ekološko stanje kad se to zahtijeva zakonom,
 - jedinice zemljišta koje podliježu mjerama za ponovnu uspostavu i obnovu močvarnih područja, kako je navedeno u Prilogu VI.B točki vii. Direktive 2000/60/EZ,
 - područja kojima je potrebna obnova ekosustava kako bi se postiglo dobro stanje ekosustava u skladu s Uredbom (EU) 2020/852 Europskog parlamenta Vijeća⁶,
- (d) sustava za praćenje jedinica za korištenje zemljišta s visokim klimatskim rizikom:
- područja koja podliježu naknadi za prirodne nepogode na temelju članka 13.b stavka 5. Uredbe (EU) 2018/841,
 - područja iz članka 5. stavka 1. Direktive 2007/60/EZ,

⁴ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

⁵ Direktiva 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o procjeni i upravljanju rizicima od poplava (SL L 288, 6.11.2007., str. 27.).

⁶ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

– područja utvrđena u nacionalnoj strategiji za prilagodbu država članica s visokim prirodnim rizicima i onima izazvanima ljudskim djelovanjem, podložna mjerama smanjenja rizika od katastrofa povezanih s klimom.

Inventarom stakleničkih plinova omogućuje se razmjena i integracija podataka između elektroničkih baza podataka i geografskih informacijskih sustava.

Za razdoblje 2021.–2025. metodologija prve razine u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova. Za emisije i uklanjanja iz spremnika ugljika koji obuhvaća najmanje 25–30 % emisija ili uklanjanja u kategoriji izvora ili ponora koja je prioritet u nacionalnom sustavu inventara države članice jer njezina procjena ima znatan utjecaj na ukupan inventar stakleničkih plinova te zemlje u smislu apsolutne razine emisije i uklanjanja, na trend emisija i uklanjanja ili na nesigurnosti u pogledu emisija i uklanjanja u kategorijama korištenja zemljišta, a od 2026. za sve procjene emisija i uklanjanja iz spremnika ugljika, najmanje metodologija druge razine u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.

Države članice od 2026. za sve procjene emisija i uklanjanja iz spremnika ugljika koji potpadaju pod područja jedinica za korištenje zemljišta s velikim zalihama ugljika iz prethodne točke (c), područja jedinica za korištenje zemljišta pod zaštitom ili obnovom iz prethodnih točaka (d) i (e) i područja jedinica za korištenje zemljišta pod visokim budućim klimatskim rizicima iz prethodne točke (f) primjenjuju metodologiju treće razine u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.”.